

من از ملت دعوت می کنم به مبارزه خود ادامه دهم

بازگشت آیت الله خمینی ۴۸ ساعت به تأخیر افتاد

الطی تسلیم کرد اما این نامه حاوی چیز تازه ای نبود. این...

فرزندان شاه از آمریکا به مغرب رفتند

شاه: روزی که بخواهم سکوتم را خواهم شکست

لوک - (تکراس) - خبر گزاری - چهار فرزند شاه ایران از جمله رضا پهلوی...

آیت الله شریعتداری

شایعه کودتای ارتش يك توطئه حساب شده است

آیت الله العظمی شریعتداری در این اعلامیه که روزهای گذشته در مجله های مختلف...

بسم الله الرحمن الرحيم

در این ایام از قول بعضی از جراید و خبرگزاریها شنیده میشود که احتمال کودتایی...

در این ایام از قول بعضی از جراید و خبرگزاریها شنیده میشود که احتمال کودتایی...

بسم الله الرحمن الرحيم در این ایام از قول بعضی از جراید و خبرگزاریها شنیده میشود...

ملاقات بختیار با آیت الله خمینی در پاریس

چند تن دیگر تحت تعقیب هستند

دستگیری ۵ روزنامه نگار

دولت آنان را به اقدامات ضد امنیتی متهم کرده است

یک جمعه دیگر خونین شد و دوازده مامدار بختیار

يك جمعه دیگر خونین شد

تظاهرات آرام روز جمعه مردم در پی دخالت ماموران نظامی و مأموران گارد...

بیش از ۲ میلیون نفر در راه پیمائی دیروز شرکت کردند

جنازه چند تن از کشته شدگان روز جمعه در راه پیمائی دیروز بود

عده ای از همافران نیروی هوایی نیز در راه پیمائی دیده می شدند

به دنبال تظاهرات خونین - دیروز بیش از دو میلیون نفر از مردم تهران...

شرکت کنندگان در این تظاهرات از سیدمردم در دسته های چند هزار نفری...

در این تظاهرات، مردم تصویرهای آیت الله خمینی، آیت الله طالقانی، دکتر شریعتی، دکتر مصدق، مهدی باجری و دیگران را حمل می کردند...

● با سفر به پاریس می خواهیم در باره آینده کشور از آیت الله خمینی کسب نظر کنیم - بختیار

آیت الله خمینی در پاریس

● اعتقاد صادقانه دارم رهبری حضرت آیت الله خمینی و رای ایشان می تواند راهگشای مشکلات امروزی ما باشد

شاپور بختیار نخست وزیر طی بیانیهای بختیار اعلام کرد که برای ملاقات با آیت الله العظمی خمینی به منظور ارائه گزارشی از اوضاع ایران...

● محافل نزدیک به آیت الله خمینی در تهران به گفتند ایشان نامه فرستاده شده بختیار را به این منظور پذیرفته اند...

مصابحه رادیو تلویزیونی شاپور بختیار

هیچ نخست وزیری، قدرت مراد ارتش نداشته است - بختیار

بختیار در گفتارهای خود در پاریس، تأکید می کند که هیچ نخست وزیری، قدرت مراد ارتش نداشته است...

بختیار در این سخن چهارمقاله در مجله های مختلف منتشر کرده است...

نماینده بختیار تلاش کرد او را متقاعد کند ولیکن موفق نشد

رئیس شورای سلطنت از بازگشت به ایران امتناع کرد

سیدجلال الدین تهرانی رئیس فرستاده مخصوصی را به پیشین شورای سلطنتی ایران پاریس فرستاده بود تا او را...

با کمال تأثر درگذشت مادر بزرگواران مرحومه عالی غصنفری را به اطلاع خویشان و دوستان و آشنایان می رساند...

با کمال تأثر درگذشت مادر بزرگواران مرحومه عالی غصنفری را به اطلاع خویشان و دوستان و آشنایان می رساند...

خانواده های غصنفری - مستشاران - ساعی - هاشمی - جریده - کاوسی - باستانی - مرقانی - مولایی - دزواره - پنجه ناهی - قاجار - گنجلی خانی - مشیری - خدابخش - جواد...

This object has been digitised and made available by The University of Manchester Library.

For further information and details about terms of use, see the Library's website -

<http://www.library.manchester.ac.uk/search-resources/manchester-digital-collections/digitisation-services/copyright-and-licensing>

قابل توجه کاربران مجازی :

این سند توسط کتابخانه دانشگاه منچستر دیجیتال سازی و عرضه شده.

برای اطلاع بیشتر درباره شرایط استفاده از این منبع الکترونیک، لطفاً به لینک زیر مراجعه فرمایید:

<http://www.library.manchester.ac.uk/search-resources/manchester-digital-collections/digitisation-services/copyright-and-licensing>

بر اساس این مقررات، هر نو استفاده از این سند باید با ارجاع مناسبی به کتابخانه دانشگاه منچستر انجام بگیرد.

This object has been digitised and made available by The University of Manchester Library.

For further information and details about terms of use, see the Library's website -

www.manchester.ac.uk/library/copyright-and-licensing.

قابل توجه کاربران مجازی :

این سند توسط کتابخانه دانشگاه منچستر دیجیتال سازی و عرضه شده.

برای اطلاع بیشتر درباره شرایط استفاده از این منبع الکترونیک، لطفاً به لینک زیر مراجعه فرمایید:

<http://www.manchester.ac.uk/library/copyright-and-licensing>

بر اساس این مقررات، هر نو استفاده از این سند باید با ارجاع مناسبی به کتابخانه دانشگاه منچستر انجام بگیرد.

یک کودتای نظامی مشابه شیلی ایران را تهدید میکند

بنابه گزارش
تأیید نشده :

افسران
آزادند

ارتش را ترک
گویند

به-بی-سی - بنیال خیر
تظاہراتی که از طرف افسران
جزء و خلبانان دریاپاکه هوایی
اصفهان که یکی از بزرگترین
پایگاه هوایی ایران است و
تقاضای آنها مربوط به
بازگشتی فرودگاه مهرآباد برای
بازگشت آیت الله خمینی رسیده
است گزارش تأیید نشده ای از
افسرها حاکمیت که سپهبد
اکبر غفاری فرماندار منطقه
اصفهان گفته است که آنها
آزادند که خدمت ارتش را ترک
گویند اگر تقاضای خود را کتباً
ارائه دهند.

به گزارش القبس
ملاقات آیت
الله خمینی
با حافظ اسد
و عرفات

کویت - خبرگزاریها -
روزنامه کویتی القبس دیروز
تأکید کرد آیت الله خمینی رهبر
مخالفان مذهبی ایران بزرگ
با حافظ اسد رئیس جمهوری
جمهوری سوریه و یاسر عرفات
رئیس شورای اجرائی سازمان
آزادی بخش فلسطین ملاقات
خواهد کرد.
به نوشته القبس ملاقات
بین سه مرد در جریان توقف
آیت الله العظمی در دمشق
هنگام سفر بازگشتش به تهران
انجام خواهد گرفت.

آمریکا مانع
بازگشت
آیت الله
خمینی به
ایران است -
تاس

مسکو - خبرگزاریها -
خبرگزاری تاس آمریکا رامتیم
کرد می خواهد از طریق حکومت
بختیار و مسئولان نظامی
ایرانی، مانع بازگشت آیت الله
خمینی به ایران شود.
خبرگزاری شوروی در خبری
از نیویورک اظهار داشت این
تأمیل از زبان مطبوعات
آمریکایی که تأکید می کنند
دوستان بازگشت خمینی یک
کودتای نظامی در ایران است
خواهد داد، بیان می شود.
خبرگزاری شوروی از سوی
دیگر به نقل از منابع نیویورکی
تأکید می کند اشغال پرونده
های ایران از طرف ارتش پس
اطلاع قبلی آمریکا و به دستور
منتظمت مشاوران نظامی
آمریکایی صورت گرفته است.

سختگوی وزارت خارجه آمریکا هشدار داد

دخالت نظامی شوروی پاسخ آمریکا را در پی دارد

واشینگتن - خبرگزاریها -
تام رستون سختگوی وزارت
امور خارجه آمریکا در اظهار
نظر در باره تظاهرات خشن
آمیزی که روز جمعه در تهران
و سایر شهرهای ایران روی
داد اظهار داشت آمریکا معتقد
است آینده سیاسی ایران
نیاید در خیابان ها تعیین
شود.
سختگوی وزارت امور
خارجه آمریکا افزود حکومت
این کشور از اینکه این

تهدید واقعی یک کودتای
نظامی به شیوه کودتای نظامی
شیلی همچنان بر فراز ایران
معلق است. و آنچه هم
اکنون در ایران می گذرد از
همین حالا از سوی محافل
سیاسی تهران یک شبه کودتای
نظامی توصیف شده است.
روزنامه شوروی می
نویسد: مقدمات سرکوبی
جنبش انقلابی و استقرار یک
دیکتاتوری آشکارا هوادار
آمریکا با آگاهی واشینگتن و
تحت رهبری ژنرال هویسر
معاون سرفرمانده نیروهای
زده است. روزنامه شوروی
در تهران بصری می برد فرام
می شود.
«زندگی زراعی» می افزاید:
«در همان حال محافل طرفدار
آمریکا که نمی خواهند خود
به نوشته روزنامه شوروی

تیرگی مناسبات شاه با حکومت کارتر

پاریس - خبرگزاریها -
هفته نامه عرب زبان المستقل
که در پاریس منتشر می شود
در آخرین شماره خود تأکید
کرده است مناسبات شاه ایران
و حکومت کارتر تیره شده است و
سازمان رئیس جمهوری مصر
ناگزیر شده است یک فرستاده
مخصوص به آمریکا بفرستد تا
بین شاه و حکومت آمریکا
میانجیگری کند.
المستقل از سوی دیگر
نوشته است کارتر رئیس

آشوب ایران خطر بزرگی برای توازن سیاسی و
اقتصادی جهان است

آمریکا هیچگاه متعهد مفید تر از شاه نداشته است - کیسینجر

نیویورک - خبرگزاریها -
هنری کیسینجر وزیر خارجه
سابق آمریکا در حیات شام
حاکم خویکامه خواند گفت تنها
اشتباه او تمایلش به امروزی
کردن بسیار سریع کشور عقب
افتاده اش بود و همین تمایل
سبب سقوطش شد.

وزیر خارجه سابق آمریکا
تأکید کرد آمریکا نباید نسبت به
ایران بی تفاوت باشد و افزود
در جهان آنقدر دوست نداریم
که بتوانیم نسبت به سرنوشت
کشورهایی که سالیان دراز از
سیاست های ما پشتیبانی
کرده اند بی قید باشیم.

او افزود ما (آمریکایی ها)
به عنوان یک کشور ناآندازهای
در تبدیل اوضاع ناآرام ایران
به اوضاع انقلابی در این کشور
مسنوایت داریم.

بحران ایران، حاکم بر روابط مصر و اسرائیل است

پاریس - خبرگزاریها -
موشه دایان وزیر امور خارجه
اسرائیل اظهار داشت بحران
ایران از این پس مساله حاکم
بر مذاکرات صلح بین اسرائیل
و مصر است. دایان در یک
مصاحبه با تلویزیون فرانسه
گفت مساله اصلی پاتوجه به
رویداد های ایران و خاورمیانه
اینست که بدانیم آیا مصریها
همچنان آماده اند به رغم مخالفت
کشورهای عرب تندرو پس
اسرائیل به طور جداگانه صلح
کنند از نظر دایان مساله

عربستان سعودی نیز با آن
مخالفت کنند.
دایان گفت در آنچه به
اسرائیل مربوط میشود ما می
خواهیم قبل از تخلیه سینما
به حمایت از همتاهای خود در واشنگتن
سفارت ایران در کانادا
را بستند

اتوا - آسوشیتدپرس -
دیپلمات های ایرانی در کانادا
در پیامی که برای وزارت
خارجه خود فرستادند حمایت
خود را از آیت الله العظمی
خمینی رهبر مذهبی تبعیدی
ایران اعلام داشتند. آنها
همچنین در حمایت از همتا
های خود در واشینگتن که
علیه اردشیرزادهی سفیر ایران
دست به اعتصاب زدند - احمد
سفارتخانه را بستند - احمد
مسووی کنسول ایران در
اتوا گفت ما فکر می کنیم که
رهبری و نفوذ آیت الله خمینی
در حال حاضر مورد نیاز
ایران است. وی افزود نظام

خواستار بازگشوده شدن فرودگاه تهران شدند
حمله دانشجویان به
کنسولگری ایران در لندن

لندن - خبرگزاریها -
تن از دانشجویان ایرانی مقیم
انگلستان به کنسولگری ایران
در لندن حمله کردند و طی یک
تظاهرات پنج ساعته نشسته
حکومت تهران خواستند فرودگاه
را برای بازگشت رهبرشان
آیت الله خمینی از تبعیدگاهش
در پاریس برای استعفا
جمهوری اسلامی بکشایند.

در جریان اشغال کنسولگری
در لندن پلیس متن اعتراض
کنندگان را به اتهام حمله به
افسرها پلیس دستگیر کرد.
تظاہر کنندگان جوان ایرانی
پس از درخواست لغو حکومت
شاپور بختیار عکس های شاه
را از دیوار های دفاتر
کنسولگری کردند. و با دادن
شعارهایی به طرفداران آیت
الله خمینی مکن با را بشاره
علت آن است که حقایق مربوط به مداخله آمریکا
در ایران را پخش می کنند

نارضائی آمریکا از
بنگاههای سخن پر اکنی
شوروی

مسکو - خبرگزاریها -
خبرگزاری تاس در پاسخ به
انتقاد آمریکا گفت بنگاه های
سخن پر اکنی شوروی تحولاتی
در برای بازگشت رهبرشان
آیت الله خمینی از تبعیدگاهش
در پاریس برای استعفا
جمهوری اسلامی بکشایند.
در گزارش تاس آمده است
آچه برای وزارت خارجه
آمریکا خوشایند نیست این
است که بنگاه های سخن پر اکنی
شوروی حقایق انکار ناپذیری
در باره مداخله یقه و بسی
رابط آمریکا در امور داخلی ایران
منتقد می کنند حقایق که
مطبوعات جهان از جمله برخی
از نشریات آمریکا هر روز آنها

قطع نفت ایران مصرف
کننده غربی را تهدید
نمی کند

پاریس - خبرگزاریها -
کارشناسان بین المللی نفت گفتند
مصرف کنندگان غربی نفت
بر اثر تعلیق صدور نفت ایران
با کمبود فوری عرضه مواجه
نخواهند بود ولی دشواری ها
ممکن است اواخر سال جاری
بروز کنند.

مقام های سازمان بین المللی
انرژی که ۱۹ کشور در آن عضو
هستند و مقر آن در پاریس است
است با انتشار گزارش از
موجودی نفت کشورهای مصرف
کننده گفتند این کشورها هنوز
موجودیشان کاملاً بالاتر از

مقام های سازمان بین المللی
انرژی که ۱۹ کشور در آن عضو
هستند و مقر آن در پاریس است
است با انتشار گزارش از
موجودی نفت کشورهای مصرف
کننده گفتند این کشورها هنوز
موجودیشان کاملاً بالاتر از

ارسال نفت، مداخله در
ایران نیست - کارتر

واشینگتن - آسوشیتدپرس -
جیمی کارتر رئیس جمهوری
آمریکا گفت آمریکا در ارسال
سوخت به ایران قصد مداخله
در امور داخلی ایران ندارد.
کارتر که در یک کنفرانس
مطبوعاتی سخن می گفت در
باره شکست سازمان اطلاعاتی
آمریکا در مورد پیشگویی
مقدمات، شاه گفت اوضاع
سیاسی ایران بسیار حساس
است و وی فکر می کند نمی
تواند چیزی بگوید که بر مردم
ایران در حل مسائل خود
بدون خرنیزی های بیشتر

کارتر گفت مایل است
هرگونه تغییر حکومتی در ایران
طبق قانون اساسی کشور و
در نظم صورت گیرد.

نماینده از رفتن به مجلس
خودداری کردند
(بقیه از صفحه اول)

نمایندگان از نمایندگی خوانده
شد، و مزمان آن اعلام شد
که دکتر شیروانی نماینده تهران
استفاقی را پس گرفته است،
دیشب اعلام شد که یک گروه
انفرو از نمایندگان بی آنکه
استفا دهند، تصمیم گرفته اند
از حضور در مجلس خودداری
کنند.
آنها برای نخستین بار نیز
روز چهارشنبه در جلسه علنی
شورا شرکت نکردند و دیشب
نیز در یک تماس تلفنی با
«آپنگان» تأکید داشتند که به
عدم حضور در مجلس همچنان
خواهند داد.
مقن استفاای گروهی که روز
پهارشنبه چهارم بهمن خوانده

در دنیا قطنامه آمده است.
هر فردی سازمان دولتی در
داخل و خارج از کشور که
از آنجا پس از طی مسیر
های آینه و میدان آزادی
به بهشت زهرا انتقال یافت.
تعیین کند جز تصبیع وقت و
اتلاف نیرو های انسانی و
اقتصادی کشور و تشدید بدست
و نفرت ملت نتیجه ای بدست
نخواهد آورد و ملت ستم
کشیده و آگاه ایران تحت هیچ
شرایطی زیر بار سنگین استبداد
سیاه پهلوی نخواهد رفت.
مناگونه که رهبر جنبش
حضرت آیت الله العظمی امام
خمینی کرارا تأکید کرده اند
هرگاه به با حفظ زیرگره
به صورت شورای سلطنت به
وسیله هرکس و هر گروه و
یا هر سابقه از جمله دولت
غاصب کوئی تشکیل گردد و
نظر ملت ایران قرقانونی و
محکوم است.

مردم ایران مشتاقانه و
بصبرانه در انتظار قدم
پیشوای محبوب و رهبر
عظیم الشان دقیقه شماری می
کند و هیچگونه بهانه و غدری
را در مورد جلوگیری از ورود
ایشان بکشور نمی پذیرد و
برای رسیدن به این آرزوی
مقدس خویش حق توسل بهر
وسیله و هر شیوه را حفظ می
کند.

مبارزات پیگیر و بی امان
و همچنان به تا رسیدن به
نظام عدل اسلامی که هدف
نهائی اعلام شده جنبش ملت
ادامه خواهد داشت و در این
راه از همه امکانات و شیوه
های مناسب در مراحل و
شرایط مختلف استفاده خواهد
کرد.

مجلس شورای اسلامی
روز یکشنبه ۱۹ بهمن ۱۳۵۷
جلسه پنجمین دورهی خود را
در تهران با حضور ۱۰۰ نماینده
ایرانی در خیابان های تهران
به راهپیمایی پرداخته و
خواستار بازگشت رهبر مذهبی
(بقیه در صفحه ۱۰)

بیش از ۲ میلیون نفر در راه
پیمائی دیروز شرکت
کردند

بیش از ۲ میلیون نفر در راه
پیمائی دیروز شرکت
کردند

تظاهرات در تهران
پایان یافت و مردم به شهرت
بازگشتند. با بسته شدن فرودگاه
خوشنتر دیگر در ایران بالا
گرفته است.

تظاهرات در تهران
پایان یافت و مردم به شهرت
بازگشتند. با بسته شدن فرودگاه
خوشنتر دیگر در ایران بالا
گرفته است.

A black and white photograph showing a massive crowd of people filling a wide city street. Many individuals are holding up flags and banners, suggesting a large-scale demonstration or public gathering. The perspective is from an elevated position, looking down the length of the street where the crowd is gathered.

در تظاهرات طرفداران قانون اساسی نامی از شاه نبود

اعلامیه سازمان انتقال خون
تظاهر کنندگان نیازمند
خون هستند نه نظامیان

خاموشی‌ها کاش مے نابد

خاموشی های دوفته اخیر
باربع نسیب مشکلات تامیسن
سوخست نیروگاه ها در دو روز
دافشته به کمترین حد رسیده
هست.

دیروز یکی از مسئولین
سینات برق در تماسی سه
پنجگان گفت: خاموشی ها
دیروز گذشته کاهش یافته و به
شکل تاری می باشد، اگر
مظنن می رسد در هفته آینده
طراحی بازای می باشد.

مشکل خاموشی به طور کامل
حل شود.

وی در باره خاموشی جمعه
شب تهران، خوزستان و اصفهان
گفت این خاموشی که یک ساعت
بیشتر طول نکشید، اعتراض
به کشتار پریروز دانشگاه تهران
بوده است.

مسئول مقام آیین گفت: سوخت
برای تمام نیروگاه ها تامین شده
و فقط دوتیربرگاه لوشان و آباده
باجمود سوخت رویشان هستند.

نگرانی ژاپن از تأثیر ناآرامی ایران
بر طرح مشترک پتروشیمی

نوکیو - حکومت ژاپن گفت از اینکه ممکن است ناآرامی سیاسی در ایران برسر طرح مشترک پتروشیمی ۱۲۵ میلیارد دلاری ایران - ژاپن تر بگذارد نگران است.

وزیر تجارت ژاپن در یک گفت‌وگو مطبوعاتی در نوکیو گفت حکومت این کشور قصد دارد به شرکت های ژاپنی،

شرکت اسبدوانی تهران جهت کار

در ایام تعطیل هفته به تعدادی
روشنده زن و کارمند بانک با شرایط
ذیل نیازمند است

ملیت ایرانی - دیپلمه - دارا بودن
گواهی پایان خدمت و خلیفه و یا معاف
نم آشنائی زبان انگلیسی - داوطلبان
روزهای زوج از ساعت ۸ صبح الی
۱۲ ظهر بشماره تلفن ۹-۳۶۸۰۰۱
داخلی ۲۵۰ خانم نادری تماس
حاصل فرمایند ۱-۳

اطلاعیہ شریعت حمل و نقل
قوانین کتبہ منتال ایران
پیمانکار حمل گندم - قند - شکر

برای همکاری و همگامی و همکاری مجدانه در مواد غذایی کشور کارکنان شرکت گسترش کشتار پیمانکار شده و با کمک از برادر وسلو ها به مقاصد انحصاری خود را شکستند و با توجه نامتعارف نسبت به جمع‌محمول با طبق برنامه های سازمان غله و قند و چای مشغول انجام وظیفه نداده، تا این خدمت ناقابل قبول عزیز و اعم گردد و توجه بفرمایند، نه های آن شرکت برای رساندن نیت دیرمو رجاها حرکت می‌نمایند.

کارکنان شرکت تروانس کشتار ایران

۹ نفرشان فقط خود را معرفی
موندند مثل ب ۶ مدیر عام
۴ کارمند ۲ خانم خانوار
۵ بیکار (خود را بیکار معرفی
کردند) ۳ کشاورز و ۴ گاوآینه
و یک کارخانه‌دار بودند ۲۲
نفر از آنان درمقابل سؤال
فزون اساسی چند اصل اردو
چمی می گوید اظهاربی اطلاعی

تظاهر کنندگان
شیراز :

تبریز- خبرنگار آیندگان -
روز گذشته دومین شماره
روزنامه ترکی بنام «اولدوز
روزنامه‌سی» منتشر شد که
حاجی و مطالب و گزارش‌های
خبری و شعرهای ترکی‌است.

قانونی ہے، اند

کامیون نظامی

تهران - خبرگزاری ها -
 رادیو ایران گزارش داد که در پی
 که لباس نظامی به قرض داشتند
 و با مسلسل‌های از انواع
 شیراز - خبرنگار آیندگان -
 از سوی جامعه روحانیت
 شیراز و بیش از ۱۰۰ هزار
 نفر از مردمیکه دیروز (شنبه)
 در تظاهرات این شهر شرکت
 داشتند اعلام شد و کیسان
 شیراز در مجلسین غیرقانونی
 و وکیل حقیقی مردم این شهر
 هستند.

حجت‌السلام علی موحد در
اجتماع مردم با قرائت پیام
ایت‌الله خیرین این مسأله
را عنوان کرد و سپس قطعنامه
۸ به‌تائید سراسری خواندگان
به تأیید جمعیّت رسید.

حباب عکس رنگی در ۲۴ ساعت

خیابان حافظ شمالی بالاتر از تحت جمشید کوچه هورتاب شماره ۱ تلفن ۳۳۱۴۱۱

حاب و گرافک

انواع کتاب، کاتالوگ، بروشور، پوستر و تقویم را در کوتاهترین زمان، با بهترین طرح و مناسبترین قیمت چاپ و تقدیم مینمائیم.

تلفن ۹۳۹۸۵۴

موسسه قاسمی شمس

نصب و نگهداری
شماره ۶۲۶۷۰۸

کارخانه صنعتی، یدار

سازنده : اسکلت های فلزی ، مخازن
آب و مواد نفتی ، برج های آب ، سیلوهای
ذخیره سیمان ، قالب های فلزی بتون .
دفتر : خیابان شهید زاهدی ،
اراک شماره ۲۲ تلفن ۸۲۴۷۴۲
کارخانه : جاده آجملی ، انتهای خیابان
۳۵ متری اتحاد تلفن ۷۸۰۰۰۸

بالیفت تراک های
سهند
سریع تر و راحت تر عمل کنید
تولیتو
لایسنس کل فروش و سرویس
انواع لیفت تراک سهند در ایران
خیابان آرزوهاور - ساختمان پیر اف - کرودرج - شماره ۵۵۷ - طبقه ششم
تلفن های ۷-۲۷۱۶۵ و ۷۷۱۱۲۴

تشکر از همکاران

در پی بازداشت دو تن از اعضای هیات سردبیری آیتدکان - مامور خوراند - توسط ماموران سازمان نظامی دیروز و دینشناسی مامور همکاران عضو مطبوعاتی مادر روزنامه های کیهان و اطلاعات اعلام آمادگی کردند تا در انتشار روزنامه ما را یاری دهند. این نشانه کوچک از پیوند قلزمها و دوستان مطبوعاتی است که با هیچ معیاری ارزیابی نتوان کرد. تسکرم در محبت همه دوستان را در واحد های مطبوعاتی مصیبت می نمایم و تشکر می کنیم. و همه سردبیری «آیتدکان» و همه همکاران قلزمز در آیتدکان از محمد علی سفری دبیر سندیکای خبرنگاران و نویسندگان که عصر یوزبه آیتدکان آمده بود خوشاستد حامل این تشکر و سپاس به دوستان مطبوعاتی ما در سایر واحد های مطبوعاتی باشد. باشد تا از این رهگذر، دیگران، بار دیگر یقین کنند که زنجیر پرتوان پیوند قلزمان باره کردنی نیست، و کشتن و زخمی شدن، هراسنازه مختصر هر حلقه، جایگزین های پرتوان و ترسیمی تر دارد.

نمایندگان دانشجویان مدرسه
عالی ایران زمین طی اطلاعیه‌ای
از همه دانشجویان این مدرسه
عالی تقاضا کردند که برای
شرکت در مراسم بازگشایی
مدرسه شرکت کنند. قرار
است دانشجویان، مدرسه
عالی ایران زمین را ساعت ۴
بعد از ظهر امروز بگشایند.

مواسم
بازگشائی
مدرسه عالی
ایران زمین

نامه يك زن يهودی ایرانی به آیندگان
هموطن، ما هم
قرمز است

● ما آیت الله خمینی را به عنوان يك

رهمر انقلاب می‌ستائیم. اوست که
خونهای منجمد شده در رگهای
ایرانی را به حرکت درآورد و خواب
چندین ساله بی‌تفاوتی و بی‌خبری را
از دیده‌ها برگرفت

در رگ های ایرانی را بحرکت
در آلود و خواب چنین ساله
بی تفاوتی و بی خبری را از
نیده ها بر گرفت و بی ساز
یافت تاسف و تأثر است که همه
مردم از دستورات این امرود
یژرک سرباز زده و غیر غم
افکار و نظرات ایشان ما از
خود جدا می دانند تابه آن از
که وحشتی ندانم ما بوجود
آورده و خواب از چشمانمان
رپوده و مارا از ایندمان
میسانک نموده اند.

مأسی خواهیم دیدنیم آیا
در سرزمینی که بدان تعلق
داریم دیدیم؟ همه ایرانی وجود
خواهد داشت و آیا پسر برای
همیشه فرزندانمان از بودن در
وطن و آب و خاک خویش محروم
خواهند بود و دردی بالاتر از پی
وطنی نیستیم؟
آیا نهضت ملی و اسلامی
موجود ما را پذیرا خواهد بود؟
آیا اقلیت های مذهبی همی
توانند در فعالیت های گوناگون
اجتماعی سهمی داشته و یارمانند
هر ایرانی دیگر از مزایای ایرانی
بودنشان برخوردار و متکالیف
میهنی شاکل میمانند؟
آیا یکی در کوچه و خیابان
مورد تحقیر و بی حرمتی قرار
نخواهند گرفت؟
در این بحران هر قدمی
در راه آزار به هموطن یکدم
دور شدن از نهضت و نیل به
هدف آزادی است. هر خشم و
شتمی باعث سستی پایه های
ایمان و اعتقادی است که پاخون
ایرانی مسلمان و غیر مسلمان
عجین شده است.
بیانید همسنگی را حفظ
کنیم تا میسرانوست.
امکان نهمم درگیری های
عامیانه کوچه و بازار دانسته
رکود چنین انقلابی عظیم و
استثنائی را باعث گردد.
بروانه حنکا

به اسلام سر تعظیم فرود می آوریم زیرا حضرت محمد (ص) رهبر حق و آراستۀ قرآن و برادرى و پرورایى را اشاعه مى دهد تا بدانجا که عیسی به دین خود موسى بدین‌خود . آزادى رامیز نیست، نه نژادى نیست شناسد نه رنگى نه ملیتى پس چرا اقلیت های مذهبی در چنین شرائطى بايستى خود را پنهان کنند ؟ چرا از آشکار ساختن خود بترسند و اهمه کنند ؟ مگر نه اینکى حضرت ایتـلله خمینی برادرى خود را پیرویان اعلام نموده‌اند ؟ مگر نه اینکى حضرت ایتـلله طالقانی نمایندگان ما را با معنی و گرمی پذیرفته و از همه اقلیت ها مذهبی که ایران‌زاترک کرده‌اند خوشاستند که به وطن راجعت کنند ؟ پس چرا عامه مردم امر از خود طرد می کنند و کافر می خوانند ؟

خدای بزرگ پیامبران را برای رهبری خلق بخیرت ماکار، به پیغمبر ما فرستاده خواست ما نیز خلق خداوند ، این مسئله را چگونه باید به راهم مشکل عزیز تهیه کرد ؟ ... مگر ممکن همه ما یک نبیست ؟ مگر نه این است که ما هم ایرانی هستیم؟ ما ایتـلله خمینی را بعنوان یک رهبر انقلاب می ستاییم . ابوتکه رهبر ایام منجد شده

از روز های زنده و پرشور و انقلابی لطفائى سینه‌ها را برداردن هوشون سینه‌هاشان ماج زی خنامسنوز استبدادن بود و در سعادتى که قلبهایمان می هصدان شدن با عزیزانمان سپید گروهی آن در خانه نشسته بودیم ، همچون سبزی برآش برصد او بیقرار چرا...؟ که ما مسلمان نیستیم و یهودی نه ! در میان آنان راهی نیست . مگر نه اینکى اینجا وطن باشد ؟ خاک ما ؟ سرزمین ما ؟ چاستی گهر آن چشم کشوده ایم ؟ ... هر صبح را با مید روزی بهتر و هر روز را با باروزی ایده‌آسى بیشتر آغاز نموده‌ایم .

ما معنای فقر را می دانیم ، ما آزادی را می شناسیم و بنا براینما هم فراقیم ، فریادی که نادانان کلویمان بیضدا متوجه است .

ما خاک وطن را می خواهیم در ما میخواهیم نمایان در این لحظات حساس و موطنانمان برای ارتقاء مبارزه کنیم .

کلام ما ، کلام شاست - مدافعان رسیدن به آزادیست ، ما را بخود راه دهیم ، ماهمه را داریم ، ما صداهای یکی است ، ما هم در این راه قربانی داده‌ایم ، خونمان نیز قربانی است .

فراموشخانه و
فراماسو نری
در ایران

تالیف اسماعیل رائین

با تجدیدنظر کامل و اضافات

در سه جلد بهای هر جلد یک هزار ریال

بارم زیر چاپ است و بزودی منتشر خواهد شد.

مؤسسه انتشارات امیر کبیر

در طرح قوانین مالیاتی، کمترین توجهی به رفاه افراد کم درآمد نشده است.

کرده، به این شرح است:
مالیات بر مستغلات ۸۶ میلیارد ریال
مالیات بر شرکت های دولتی ۱۲۰ میلیارد
ریال
مالیات بر اصناف ۱۸۸ میلیارد ریال
مالیات بر حقوق ۵۰ میلیارد ریال
مالیات بر شرکت های خصوصی
۲۲ میلیارد ریال
مالیات بر ارث ۲ میلیارد ریال
مالیات بر مصرف (مالیات غیر مستقیم)
۲۷۲ میلیارد ریال
جمع ۴۹۵ «میلیارد» ریال

توجه به ارقام بالا نشان می دهد که
طراحان بودجه، برای تامین هزینه ها تنها
چشم به مالیات هایی که از مردم کم درآمد می
گیرند، دوخته اند. در حالی که در پیش بینی
بالا برای مالیات برارث سهم کمتری در نظر
گرفته شده است. زیرا ثروتمندان هستند که
ارث بیشتری بجا می گذارند و گرفتن مالیات
بیشتر از این مانده های آنها، ظلم بریان ماندگانان
است!

با وجودی که در بودجه سال ۵۷ مبلغ
۷۵۰ میلیارد ریال افزایش مالیاتی نسبت به سال ۵۶
پیش می خورد اولاً منابعی نظیر - بهره -
اراضی سایر - سرقتی و مجموع درآمد که این
منابع عموماً متعلق به ثروتمندان و سرمایه
داران می باشد، سهم چندانی در تامین بودجه
مالیاتی ندارند.

ثانیاً فشار مالیاتی بر منابعی استوار
گرفته که پرداخت کنندگان آن عموماً در فقر
ترین و محروم ترین قشر جامعه شهری می
باشند (کارمندان - کارگران) مثلاً مالیات
بر حقوق که در سال ۵۷ نسبت به سال ۵۶ افزایش
برابر با ۸۹ درصد داشته و ۲۵ برابر مالیات
برارث در سال ۵۷ است.

کارکنان دولتی می گویند: «میزان
مالیات بر ارث بسیار مضحک تعیین شده و
اگر بخواهند مالیات برارث قانونی از خانواده
های سید خاوندالدین طباطبائی، منوچهر
اقبال، فرمانفرمایان، آنتوان آسپا و ...
افراد مشابه دریافت کنند دیگر نیازی به دریافت
مالیات سنگین از افراد کم درآمد نیست. به این
ترتیب کسانی که می بایست واقعا پرداخت
کنندگان مالیات باشند به طور مستقیم و پسا
استفاده از مزایای قانونی مالیاتها از پرداخت
معاف شده اند، و آنجائی که خود را مجبور به
پرداخت مالیات دیده اند در شرایط اختناق
و فساد حاکم بر جامعه با استفاده از نفوذ
شخصی و با تکیه بر عوامل فساد در وزارت
دارائی، تا حد امکان از پرداخت مالیات فرار
کرده اند.

این گروه افراد معلوم الحال وقتی که
ناچار به پرداخت مالیات بشوند با انتقال
آن به مصرف کنندگان محروم و کم درآمد
حیات حاکم را در زمینه تعدیل ثروت ناشی
از اجرای قانون مالیاتها نقش بر آب کرده اند.
امید است پس از به ثمر رسیدن جنبش
مردم ایران قوانین اصولی و منطقی مالیاتی
طرح ریزی و اجرا شود.

نظام ناعادلانه مالیاتی: بزن برسرها توان دست زور!

کارکنان وزارت امور اقتصادی و دارائی، همزمان با اعتصاب خود به افشگری درباره مالیاتی غیر قانونی و ناعادلانه پرداختند. رقم درآمد مالیاتی در سال ۱۳۵۶، بیش از برابر مالیات سال ۵۲ برابر با مجموع درآمد نفتی از سال ۴۴ تا ۵۶ است.

پولی که دولتها به عنوان مالیات مستقیم
از مردم گرفتند و این پول به مصرف رفاه
مردم نرسید، نشان می دهد که در طرح قوانین
مالیاتی، به تنها موضوعی که توجه نشده،
رفاه مردم است.

بانک مرکزی ایران ترازنامه مقایسه
درآمد نفت و مالیات را با ذکر درصد آن از
سال ۱۳۴۶ تا ۱۳۵۶ به شرح زیر اعلام کرده
است.

سال	درآمد نفت	درآمد مالیاتی	درصد
۱۳۴۶	۴۰۳	۴۰۳	۱۰۰
۱۳۴۷	۶۱۸	۶۱۸	۱۰۰
۱۳۴۸	۷۰۱	۷۰۱	۱۰۰
۱۳۴۹	۸۳۳	۸۳۳	۱۰۰
۱۳۵۰	۱۰۳۳	۱۰۳۳	۱۰۰
۱۳۵۱	۱۷۸۱	۱۷۸۱	۱۰۰
۱۳۵۲	۲۱۳۲	۲۱۳۲	۱۰۰
۱۳۵۳	۲۲۷۲	۲۲۷۲	۱۰۰
۱۳۵۴	۲۲۷۲	۲۲۷۲	۱۰۰
۱۳۵۵	۲۲۷۲	۲۲۷۲	۱۰۰
۱۳۵۶	۲۲۷۲	۲۲۷۲	۱۰۰

موجب این جدول در سال ۴۶ درآمد
مالیاتی بالغ بر ۴۰۳ میلیارد ریال بود که
این رقم برابر ۷۵ درصد درآمد نفت در همان
سال است و در سال ۵۶ با وجود افزایش
درآمد نفت این نسبت به ۸۲ درصد رسیده.
سیر صعودی مالیات این نسبت را به ۱۶۸ درصد
در سال ۴۹ رسانید و مبلغ آن ۷۱۳۲ میلیارد
شد که این مبلغ از درآمد نفت در سال ۴۸
مبلغ ۱۳۲ میلیارد ریال فروتر بود. در سال
۵۰ درآمد مالیات نزدیک به درآمد نفت در سال
۴۹ بود و در سال ۵۱ از مرز صد میلیارد ریال
تجاوز کرد در سال ۵۲ با افزایش ناگهانی قیمت نفت،
درآمد نفتی دولت در این سال نسبت به سال ۵۱ چهار
برابر شد و با وجود این نه تنها دولت در وصول
مالیات تخفیف اساسی قائل نشد، بلکه میزان
مالیات همچنان سیر صعودی مداوم خود را
حفظ کرده بطوری که در سال ۵۶ مقدار مالیات
هم بپایه خود بیش از ۳ برابر مالیات در سال
۵۲ شد و به رقم نجومی ۴۲۰۸ میلیارد ریال
بالغ شد. این مبلغ از طرفی برابر با مجموع
درآمد نفتی پنج سال دولت از سال ۴۶ تا پایان
سال ۵۰ و از طرف دیگر ۸۱ برابر درآمد
حاصل از فروش گاز در سال ۵۶ بوده است که
با این مبلغ یعنی ۴۲۰۸ میلیارد ریال (درآمد
مالیاتی) می توان تعداد ۴۲۰۰۰۰ خانسه
کارگری در شهر ها هر یک مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰
ریال و یا تعداد ۷۰۰۰۰۰ خانه روستایی هر
یک مبلغ ۶۰۰۰۰۰ ریال و یا تعداد ۲۸۰۰۰۰
مدرسه روستایی هر یک مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰
ریال و یا تعداد ۴۲۰۰۰۰ درمانگاه مجهز بکلیه
وسایل پزشکی هر یک به مبلغ ۱۰ میلیون

ریال تاسیس کرد. معافیت های دیگر

به موجب ماده ۲ قانون مالیات ها، شاه،
شهبانو و ولیعهد از پرداخت مالیات معاف
هستند، در حالیکه با توسل به این قانون تا
به حال هیچ یک از افراد خاندان سلطنت به
دارائی مالیات پرداخت نکرده اند.
نیرو های مسلح نیز از پرداخت مالیات
بر حقوق معاف شده اند. شرکت های کوچکتر
سازی - شرکت هایی که در سواحل و جزایر
خلیج فارس به منظور انجام خدمات و تدارک
نیازمندی های خارجی و تعمیر کشتیهای ایرانی
و خارجی که بوسیله تعمیرگاه های ثابت یا
شناور تاسیس می شود، شرکت های خصوصی
کشتیرانی ایرانی و شرکت های خصوصی
هوابیانی ایرانی، درآمد حاصل از فروش
کشتی و هواپیما متعلق به شرکت های خصوصی
مانند باربری آبادان، فارین، ایرج، سوسن،
ایران، شرکت هواپیمائی هلیکوپتر سرویس،
هوابیانی آر سرویس و هواپیمائی پارسا را نیز
دیگر شرکت هایی هستند که صاحبان آنها
تا بحال به دارائی مالیات پرداخته اند. از این

اعتصاب کارکنان اداره های دولتی در
نهضت مردم ایران سهم انگار ناپذیری دارد.
از اعتصاب موثر و پر قدرت کارکنان صنعت
نفت تا اعتصاب به ظاهر کم اهمیت سازمان -
های کوچک ...
یکی از مقاومترین گروه های اعتصابی،
کارکنان وزارت امور اقتصادی و دارائی هستند
که با اعتصابشان در همکاری با نهضت،
کوشش فراوان کرد. اهمیت اعتصاب کارکنان
دارائی که از ۱۵ مهر ماه آغاز شد و بی وقفه
ادامه یافت، در این بود که از گرفتن
مالیات های غیر قانونی و ناعادلانه از مردم،
جلوگیری شد.

کارکنان دارائی در تهران و شهرستان -
هابا و جوجهای مکرر ماموران انتظامی به محل
کارشان، از موضع خود عقب نشینی نکردند
و همچنان برخاسته های سیاسی خود پسا
فشاری می کنند. همزمان با ادامه اعتصاب،
کارکنان و ادارات امور اقتصادی و دارائی،
به افشگری درباره مالیاتهای غیر عادلانه
پرداختند، مالیات هایی که فشار آنها، بیشتر
بر گروه های کم درآمد تحمیل می شود.

پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، وزیر -
های دارائی وقت از جمله، علی امینی،
هوشنگ انصاری، جمشید آموژگار و ...
هر کدام در زمان وزارت خود متمسک بر قوانین
میزی مالیاتی افزود و نکات زیر، برجسته
ترین نکات در میان مالیات های غیر عادلانه
است:

در قانون های مالیات های مستقیم
مصوب ۲۸ اسفند ۱۳۴۵ آمده است: روسا
و اعضای ماموریت های سیاسی خارجی در
ایران و روسا و اعضای هیات های نمایندگی
فوق العاده دول خارجی نسبت به حقوق دریافتی
از دولت متبوع خود به شرط معامله متقابل
و همچنین روسا و اعضای هیات های نمایندگی
سازمان ملل متحد و موسسات تخصصی آن در
ایران نسبت به حقوق دریافتی از سازمان و
موسسات مزبور در صورتیکه تابع ایران
نباشند، از پرداخت مالیات معاف هستند.
با توجه به چارل ثروت های مردم ایران
به وسیله بیگانگان، این معافیت مالیاتی
برای آنها، خنده آور است.

در بخشی دیگر از قوانین، کلیه موقوفه
ها و موسساتی که تمام سرمایه آنها متعلق به
بنیاد پهلوی است، سازمان ها و نهادهای خدمات
اجتماعی، شیرو خورشید و ... از پرداخت
مالیات معاف شده اند. با توجه به درآمد های
کالان این تشکیلات در ظاهر عام المنفعه که
تنها میلی آنک از آنها به مصرف واقعی
و عنوان شده اش می رسد، تعلق معافیت
مالیاتی به آنها، نشانی جز حفظ منافع آنها و
تحویل نشان به مردم عادی، ندارد.
اکثراً سازمان های مشمول معافیت
مالیات شده اند که وابستگی های ویژه و
آشکاری با قانون گذاران وقت داشته اند و ذکر
همه آنها در این گزارش نمی گنجد.

برنامه ریزی و درآمد های مالیاتی

قانون مالیات های مستقیم و غیر مستقیم
در اواخر سال ۱۳۴۵ به تصویب مجلسین
شورای ملی و ستارسیه. پس از طرح ریزی
قوانین مزبوره، یورش استثمارگرانه به
سوی گروه های کم درآمد از سوی وزارت
دارائی آغاز شد و مالیاتی که از مردم به
طور ناعادلانه گرفته شده است رقم قابل
توجهی را نشان می دهد.

● «عصر عمل»: مجموعه نوشته هایی
است از سازمان چریک های فدائیی خلق
ایران، که در آن موضع این سازمان درباره
شکل مبارزه مشخص شده است. از جمله
در قسمتی از کتاب در مخالفت با استالیانیست
ها، نوشته شده: «استالیانیست ها، استالین
را معمار ساختمان سوسیالیسم و پدرشیرت
می دانند، و همین برخورد را نسبت به ما می
دارند. در برخورد با فضايل و ماو و
چنان غلو می کنند که کوئی اگر ماو نبود
خلق کبیر ۸۰۰ میلیونی چین به پیشزی نمی
ارزید، و لین پیانو، نیز روزگاری چزه
فرشتگان مرقب بود، و حالا در جهنم همزم
کشی می کند.

● «جامعه شناسی ماکس ویر» (ترجمه -
احمد شرف): شرحی است از زندگی نامه و
افکار ویر، یکی از جامعه شناسان آلمان در
حول و حوش سالهای انقلاب اکتبر.
● «کمون پاریس»: مجموعه ۳۷ نطق
و خطابه است که ماکس - انگلس و ولنین
در دوره جنگ داخلی فرانسه (کمون پاریس)
گفته و نوشته اند.

● «مسائل انقلاب و سوسیالیسم»:
بررسی تئوری های چریکی در ایران، مسئله ای
ایجاد حزب و مبارزه، مسلمانان به تجربه ای
چین، تجربه یوتنام، مسئله تصرف قدرت
در کوبا، و رژی بره، و انقلاب بر انقلاب،
از جمله مطالب این کتاب است.

● «حج» (دکتر علی شریعتی):
نوشته ای است در تجلیل از «حج» به عنوان
یک فریضه اجتماعی مثبت و کردهم آیی
سیاسی.

● «یادداشت هایی بر چه باید کرد»:
مقاله ای است در سه فصل: ۱ - سیر پیدایش
جنبش روسیه ۲ - جمع بندی نظریات و انتقادات
لنین به «اکترونیسم» به عنوان انحراف مسیر
از سوسیال دموکراسی روس ۳ - پرداختن به
آموزش های جهان شمول رماله.

● «سرمایه داری در قرن بیستم»
(ی. واراگا): مترجم کتاب بر پیشگفتار اثر،
تذکر داده است که گرچه متن صحت
برخی از مطالب این کتاب مورد ایراد باشد،
ولی از نقطه نظر هشدار های انسانی اش قابل
مطالعه است.

● «باغبان»: منظومه ای است به
زبان ترکی در رثای حسین خان باغبان،
مهرمزد مجاهد، ستارخان، که در ۱۲۸۷ هجری
به شهیدات رسید. سراینده کتاب (م. شمس)
است.
● «زوال شخصیت»: «ماکسیم
گورکی» نویسنده اثر، در این نوشته نشان
می دهد که چگونه تکامل تولید، تکنیک،
مذهب، زبان، و ادبیات با دست انسان های
ساده و طی کار خلقی آنها صورت می گیرد.

۱۵ آبان ۵۷ - با کنار گذاشته شدن
«شریف امامی» و شکست او در نجات رژیم
عمر کوتاه بهار ایران با روی کار آمدن دولت
نظامی، ارتشبد از هاری و دیگر ژنرال های
سالخورده ارتش سپری شد. در حالی که
شایعه نخست وزیری «اویسی» افسر خشن
ارتش (که در قتل عام ۱۵ خرداد ۴۲ فرماندهی
گارد سلطنتی را داشت) قو، بیشتری داشت.
سپاهیان برای موضع گیری به خیابان ها
سرازیر شد آغاز اعتصاب ۸۰۰ نفری کارکنان
رادیو تلویزیون بخاطر اعتراض به روی کار
آمدن دولت نظامی و لغو تعهد بی طرفی
نگهداشتن رادیو - تلویزیون - کارکنان بانک
ملی و مرکز و صندوق پس انداز تهران -
مجموعه شاه را به عنوان اعتراض به رژیم
پا نی کشیدند و در محوطه بانک بمظاہرات
و بجای آوردن نماز جماعت پرداختند - بازار
ها در سراسر کشور تعطیل نامحدودی رایج
اعتراض به روی کار آمدن دولت نظامی آغاز
گردید - مدارس و دانشگاه های کشور که
علا توسط دانش آموزان و دانشجو یان کشور
تعطیل شده بود، از جانب دولت رسا تعطیل
شد - در تظاهرات اصفهان یک تن کشته و ۵
تن زخمی شدند - آموزگاران مشهد دستبیک
اعتصاب غذای ۴۸ ساعته زدند - عده ای از
بلند پایگان پیشین دولت از جمله: «ارتشبد
تصیری، منوچهر آرمون، داریوش هابون،
روحانی، ولیان، شیخ الاسلام زاده - نیکیور
... هویدا، طبق ماده ۵ حکومت نظامی توسط
فرماندار نظامی کشور بازداشت شدند -
روزنامه نگاران به سبب اشغال نظامی دفتر
روزنامه ها اعتصاب کردند.

۱۶ آبان ۵۷ - در راه پیمائی عظیم
زنجان بخاطر اعتراض به روی کار آمدن دولت
نظامی و شدت یافتن مقررات حکومت نظامی،
۱۰۰ تن از ملیک ماموران از پا درآمدند، و بیش
از ۲۰۰ تن زخمی شدند. در میان کشمیشان
و زخمی ها، چند نظامی نیز به چشم می
خورد. مشابه همین حادثه ی خونین در مهران
اتفاق افتاد، و ضمن آن ۴ نفر کشته و ۲۷ نفر
مجرور گردیدند.

۱۷ آبان - در تظاهرات سی هزار نفری
مردم نجف آباد، در اعتراض به روی کار آمدن
۲۰ تن کشته و عده یی به شکاری شدند -
مردم کرمانشاه نیز طی تظاهرات پرشوری برپا
کردند و در پی حمله ماموران، یک تن کشته
و ده تن بهشت آسیب دیدند - هم چنین در اهمل،
در بنیال تظاهرات خیابانی گسترده، یک تن
کشته و ۲ نفر زخمی شدند.

۱۸ آبان ۵۷ - دهها هزار نفر از مردم
تهران در گورستان بهشت زهرا گرد آمدند تا
یاد شهدای روز ۱۳ آبان، را گرامی بدارند -
در تظاهرات مسجد نجف آباد، که برای دومین
روز متوالی انجام شد، ۵ نفر بهشت نیرو های
ارتش از پا درآمدند، و عده ی زیادی زخمی
شدند - در تظاهرات اعتراض آمیز اصفهان،
یک نفر کشته شد - در کرمانشاه ماموران
پلیس به داخل محوطه یک دبیرستان که
دانش آموزان به تظاهرات پرداخته بودند،
یورش بردند و عده ی زیادی را مجروح کردند -
ماموران حکومت نظامی در اهمل، بدنبال
تظاهرات جوانان این شهر، شروع به تیراندازی
کردند، و در نتیجه ۴ تن کشته و بیش از ده
تن مجروح شدند بسیاری از دختران اهمل
جزد زخمی شده ها بودند.

۲۰ آبان - در اهمل برای سومین روز
متوالی تظاهرات پراکنده روی داد. در این
تظاهرات ۴ تن کشته و ۹ نفر زخمی شدند.
کارمندان وزارت فرهنگ و هنر پسا
صورت اعلامیه ای دست به اعتصاب سیاسی
زدند، خواست آنها، همان خواست های
سیاسی ملت ایران ذکر شده بود.

۲۲ آبان - کارکنان شرکت مخابرات
تهران، کارمندان امریکائی این شرکت را از
ساختمان ها و کاخ مخابرات بیرون کردند.

۲۳ آبان ۵۷ - «بنی احمد»، نماینده
تبریز در مجلس شورای ملی، استعفا ی خود
را از مجلس پس گرفت.

۲۴ آبان ۵۷ - کارکنان مرکز آمار
دست به اعتصاب با خواست های سیاسی
زدند. این گروه اعلام داشتند که تا محو
حکومت استبدادی به اعتصاب خود ادامه
خواهند داد.

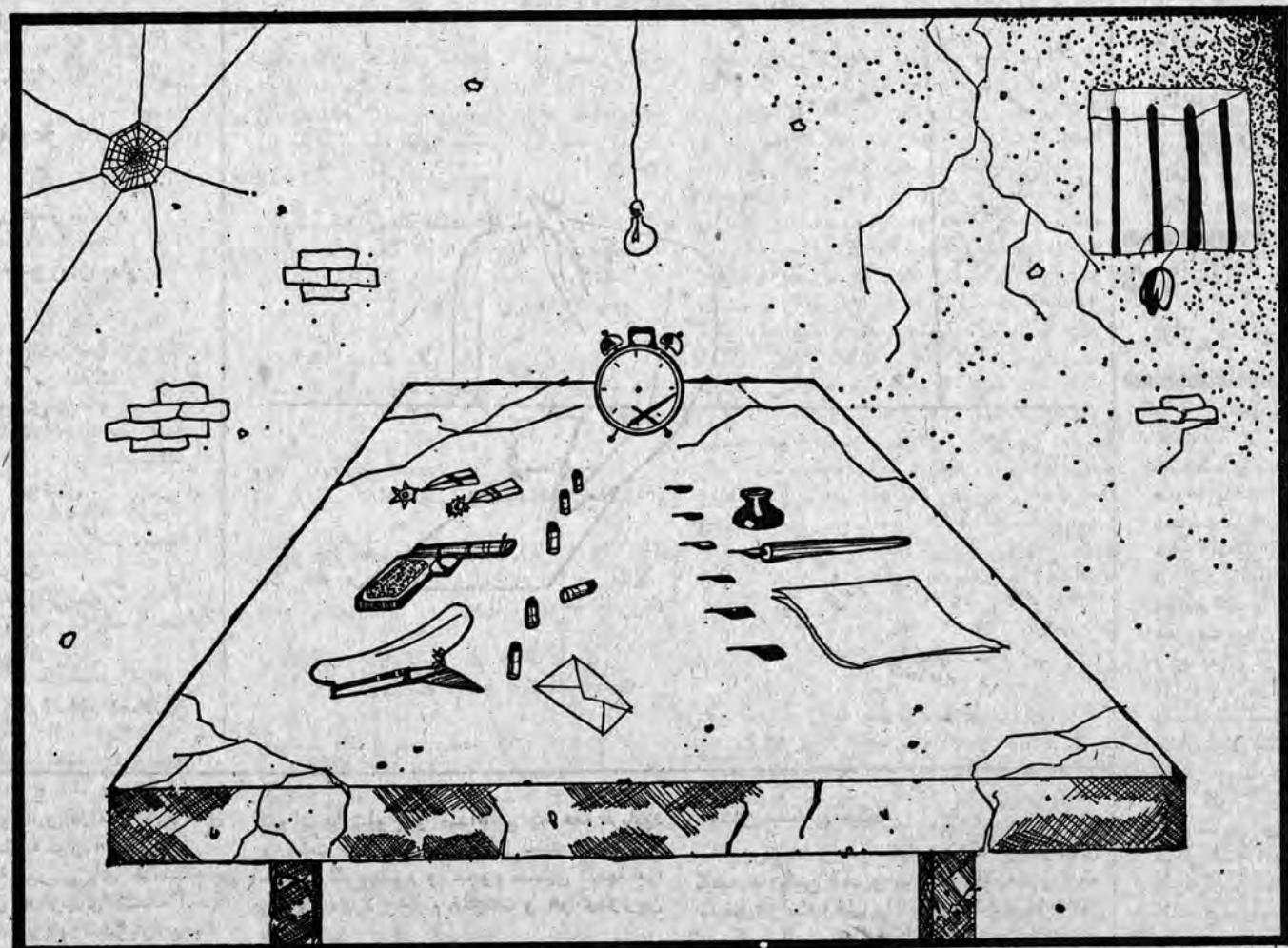
۲۵ آبان - در تظاهرات پراکنده
اصفهان، سهرساز در اثر انفجار نارنجک
کشته شدند.

۲۶ آبان ۵۷ - دانشجویان ایرانی در
فیلیپین تظاهرات به عنوان مخالفت با شاه
برپا داشتند. در این تظاهرات که در مخالفت
نیرو های پلیس این کشور روبرو شد. عده ای
از مردم فیلیپین نیز شرکت داشتند.

۲۷ آبان ۵۷ - در تظاهرات پراکنده
مردم اصفهان، بدنبال کشته شدن یک نفر و
زخمی شدن دوفرد دیگر، مردم به یکی از زمینها
های بزرگ این شهر «ساحل» حمله کردند
و آت را به آتش کشیدند - قضاات دادگستری
آمل قضاات سراسر استان زندان را به
نشانه ی مخالفت با دولت نظامی، دعوت به
اعتصاب کرد - نخستین اعلامیه ی مبارزه
سندیکای نویسندگان و روزنامه نگاران کشور
منتشر شد. در این اعلامیه، انتشار روزنامه
های فرمایشی که قصد شکستن اعتصاب
مطبوعات را دارند تقیید شد. از جمله روزنامه
ها و مجله هایی که در این اعلامیه از آنها
اسم برده شده: آتش، دنیا، بورس،
جوانمردان، مهر ایران، ستاره اسلام، اراده
آذربایجان و مجله های تهران اکونومیست،
کاریکاتور خواندنیها و ... بودند.

۲۸ آبان - در تظاهرات پراکنده
اصفهان، سهرساز در اثر انفجار نارنجک
کشته شدند.

فرهنگ زیرزمینی در ستیز با اختناق - ۷

طرح از: ابراهیم کاشانی

نمونه ای تاریخ نویسی را از موضع ماتریالیسم
تاریخی نشان می دهد، و در حکم ادامه ی اثر
دیگر وی «مبارزه طبقاتی فرانسه» است.

● «تاریخ مختصر تحولات جامعه
شناسی» (مکتور بوتول): خلاصه ای است از
ایده ها و نظریه های لنین و اقتصاددانان
مختلف درباره ی جامعه شناسی از نقطه ی
آغاز تا کنون.

● «دو مقاله اقتصادی» (سازمان
مجاهدین خلق): در مقاله نخست، اوضاع
اقتصادی دهه ۳۰ را بر اینا طرح آماروارا قام
بازرگانی بررسی شده، و در مقاله دوم، شکل
مطلوب جامعه ی اقتصادی آینده از دید نویسنده،
ترسیم شده است.

(کلسرخی): مجموعه مقاله هایی است در
انتقاد از شیوه های فرمایشی هنر و ادبیات
این دیار، و ضریه هایی که بر پیکر هنر خلقی
وارد آمده است.

● «چه باید کرد؟» (لنین): بحث
اصلی این رساله عبارت است از بررسی سه
مسئله: ۱ - خصالت و مضمون تبلیغات سیاسی
۲ - وظایف تشکیلاتی ۳ - نقشه ی بنیان گذاری
یک تشکیلات مبارز برای سراسر روسیه - در
آن واحد - در نقاط مختلف.

● «اقتصاد توحیدی» (پلی صدر):
کندوکاوی است در چگونگی اقتصاد اسلامی
و زیربنای توحیدی آن.

● «مجموع بروملوش بنایارت» (انقلاب
کبیر فرانسه): «مارکس» نگارنده ی این کتاب،

داستان اینگونه به پایان می رسد: «نگاه ها
متوجه پرچم هایی بود که بر سر دست هزار ها
نفر به اهتزاز درآمده بود، این جمعیت هرات،
زیاد تر می شد و پرچم های آنان تا افق دور
دست موج می زد.

● «تکامل» (سازمان مجاهدین خلق):
سیر تکامل بشر از ابتدا تا کنون از دو دیدگاه
مناقیه نظر قرار گرفته. ابتدا از موضع عینی،
و دیگر از دید قرآن.

● «انسان کامل» (در زمینه ی فلسفی
علمی) نوشته ی «لئون شاولی» نایب رئیس
حکومت مرکزی چین و یکی از رهبران انقلابی
این کشور است در باب روش هایی که یک
انسان برای کامل شدن باید برگزیند.

● «سیاست هنر، سیاست هنر»
● «سیاست هنر، سیاست هنر»

● «اقتصاد به زبان ساده» (تالیف
مجاهد شهید - محمود سکری زاده): مبنا
و گردش اقتصاد به زبان علمی در این کتاب
بررسی و با اقتصاد اسلامی مقایسه شده است.

● «متجاوزین» (تپورمیرای -
نویسنده ی مجارستانی): مشاهدات و گزارش
هایی است از جنایت های امریکا به کسره
شمالی در ۱۹۵۲ که معروف به جنگ میکروبی
بود، زیرا هواپیما های امریکائی، مگس ها
را به میکروب وبا آلوده می کردند و برای
مسموم کردن آب آشامیدنی مردم، بر سر آنها
فرو می ریختند.

● «در آستانه پیروزی» (اول میخائیلی):
مقاومت و ستیز خلق های رومانی در برابر
قدرت فتوالتی «بوبرایرها» و مذاق جهانخوا
آن، در قالب داستانی انقلابی بیان شده -

ناگزیری واقعگرایی در ادبیات

و د باغ آلبالو مختصری از محصول آن هستند. او می نویسد درک درست و منطقی از تاریخ که تاریخ ، تحول مستمر تولید مادی است - توسط ایتنولوگها و نویسندگان پوزیتیویستی تخطئه شده و پوسیتیویستی شعور پوزیتیویستی د دیگر نمی خواهد و نمی تواند تاریخ را پمقایبه یک رونه بنگرد و از درک مفهوم و مضمون دگرگونیهای جهان عاجز است سرکوب می گردد . ص ۱۶۶

در رابطه با موضوعات یاد شده بالا، باید تاکید کرد که هنرمند نیازمند شناخت درست از مردمی است که دربارهاشان می نویسد . اما این شناخت چگونه بدست می آید ؟

او باید علت مادی تضاد ها و تفاوتهای اجتماعی را بشناسد . چگونه بدین قلمب نما دست خواهد یافت ؟ فلسفه علمی متحول را مطالعه کند و با مردمی که دربارهاشان می نویسد آشنایی نزدیک داشته باشد . مولف ثابت می کند تا د موفقیت تولستی در ارائه شاهکار هایی که در ادبیات قرن نوزدهم تاریک داشت ناشی از نزدیکی او به توده های تحت ستم و شناخت درست او از حرکت های اجتماعی بود که در مرحله انقلاب بورژوا مومکراتیک منجر بیک انقلاب سوسیالیستی می شد . این نزدیکی به مردم در تقویت کیفیت حماسی واقعگرایی ، کیفیت عظیم که تریجا در ادبیات واقعگرایی قرن نوزدهم اروپای غربی بدست فراموشی سپرده می شد ، مؤثر افتاد و د همینطور : د این میراث تولستی بود که ادبیات ، گویی را زایاند و اصلا بدون شیوه هنری تولستی واقعگرایی سوسیالیستی انامه نمی یافت و حتی بدون این سنت بسیاری از شخصیت های ادبیات شوروی آفریده نمی شدند ... ص ۲۱۰

مؤلف علت ضعفها و کاستی های بعضی از آثار واقعگرایی قرن نوزدهم را در فرهنگ هنرمند آشفتهی جهان بینی او می داند . در مقایسه با بالزاک با استاندارد چنین نتیجه گیری می کند : د گو اینکه بالزاک هنرمندی است که ادبیات واقعگرا را د ادبیات حقیقی، نام می نهد اما فرق او با استاندارد در آنستکه بالزاک در د سخت سیزدهم ، در شناخت برخی از جنبه های مهم زندگی با شکست مواجه می شود . استاندارد تضاد های اجتماعی را زنده تر و در واقع به مراتب زنده تر و گویند تراز بالزاک آفکار کرد . علت این امر آنست که استاندارد به مشابهی یک نویسنده دموکرات

جهان بینی شکسپیر نیز از مفاهیم عرفانی و خیالی مبرا نیست .

به بررسی جامعه می پرداخت و این حقیقت که جامعه بورژوازی دشمن منافع حقیقی مردم است ، در نظر او امری مسلم بود تا در نظر بالزاک که تحت تاثیر جنبه مادی محافظه کارانهی جهان بینی اش تصویری نسبتا تیره تار از زندگی داشت . ص ۱۲۰ بعد از تولستی که ادبیات در هر زمینه ای برای شناخت درست تر از انسان و یافتن موثر ترین مفاهیم برای ادراک ضرورت رزمندگی علیه موانع ارتجاعی رفاه و پیشرفت زندگی تلاش ورزیده است ، هنرمند واقعگرای دریافته است که می باید از مناسب ترین اصول رهبری خواننده پسوی

د نیک و (ان دیگاه رومنولن) استفاده ببرد . ماکس رافائل می آرد : د واقعگرایی سوسیالیستی در کشور های سرمایه داری نیز پنهانی محکم می گیرد . آراگون ، الوار ، تگس ، پراتولینی و پابلونزودا هر هکلی نویسندگانی با نظریات سوسیالیستی هستند منطقا به اتخاذ شیوه واقع گرایی سوسیالیستی روی آورده اند : زهر اجریان های اخیر اجتماعی رانر چارچوب شیوه های خلق پیشین ، منجمله شیوه واقعگرایی انتقادی ، نمی توان شناخت و محسم کرد . ص ۲۲۰

در تحلیلی کلی واقعگرایی ، از چند مرحله گذشته است : (۱) واقع گرایی ابتدایی - آمیخته - به رنگ و بوی رمانتیسم و پندار گرایی (۲) واقع گرایی بورژوازی ، که ترسی سرمایه داری را شکل طبیعی کامل اجتماعی داشته است (۳) واقعگرایی انتقادی - که یانکرش گزارش کونه و تحلیل گرایانه تعارضات اجتماعی در نشان می دهد . و بالاخره (۴) واقعگرایی سوسیالیستی .

از نوابع واقعگرایی سوسیالیستی کورکی است . مؤلف عقیده دارد که هنر کورکی : دکه تجلی از آزادی انسان است ، هنری است اساسا پشتر دوستانه ، انسان گرایی کورکی که با انسان گرایی انعکاس بسیاری از واقع گرایان انتقادی و پوزیتیویستی متماز است ، یک انسان گرایی فعال است . ص ۲۴۲

کتاب د تاریخ رئالیسم ، می تواند در دانشکده های کشورمان بعنوان کتاب آموزش تئورس شود و جای خالی طولانی خود را پر کند . مترجم د ترجمه - همانطور که قبلا با ترجمه های ارزشمنند بچای خود نشان داده است - از زبانی یکسخت و بدقانی آمیخته بهره مند بوده است . گاه در کتاب با واژه های تازه و اصیل زبان فارسی روبرو می شویم . مثلا : علوانوایمنسار . همینطور اشعار ترجمه شده در کتاب ظرافت و زیبایی نهفته در قلم مترجم را می رساند .

پیامبران دروغین مدعی اند که ما به ساحل دور دست آرزوهایمان رسیده ایم میگویند سرزمین موعود ، همینجاست ، وراهی نرازد پس نرازد در پشت ما است .

« پلونی »
هاشم حسینی

اجتماع است . پس در هر نظام تولیدی در هر جامعه معینی هنر پیشرفت و مدنی دارد که عملکرد و تعارض آن بیرون از اندیشه کلی جامعه نخواهد بود : مثلا در صورتی پزده داری ، در روم و یونان ، اندیشه ی مسلط پسر جامعه تقدیس عمل پرده دار ها ، ترجیقاوتواین وحشیانهی آنها و اصرار بر پاپرجایی این نظام داشت . لذا هنر این دوره ریشه ورنگ و رویی پرده دارانه داشت . نمایشنامه مسا صرفا به بیان جنگها ، مدح پیروزی ها و موضوع های غیر واقعی پرداخته ، زندگی پرده ها را اقتدر ناچیزی بی اهمیت می شموند که آنرا لایق انعکاس بر آملی ثنائت ها نمی دانستند . بر شعر ها و داستان های ایمن زمان ، سایه های خوب و بد مذهبی و ایدالهای ماوراءالطبیعه ای سیاهی می زد . آشکاراست که این سنت های فرهنگی - ادبی از کجاست جانبداری و چرا اشاعه داده می شوند .

هنر اندازده که روش های تولید مترقی تر از گذشته می شود، جهان بینی و میراث فرهنگی انسان غنی تر می شود .

هر قدر که روش های تولید مترقی تر از گذشته می شد . میراثهای فرهنگی هم غنی تر گشته ، جهان بینی انسان گسترده تر می باز - هایش متعالی تر می شد . پس در هنر ، واقع گرایی فورا و بدون پس زمینه های اجتماعی بوجود نیامده ، بلکه همراه تحول فرهنگ های جوامع انسانی تکامل یافته است . ماکس رافائل پیدایش واقعگرایی را از موقعی می داند که مردم پی بردند د اعمال و افکار انسان از جهانهای سرکش یا نقشه ای الهی ناشی نشده بلکه از علت های واقعی ، یا اگر دقیق تر گفت ، پاشیم ، از علت های مادی سرچشمه می گیرند ، ص ۱۲ او آثار واقعگرایانه ی قبل از آنرا ، مقدمه ای بر واقعگرایی اصلی و خلق آنها را ناگامانه می داند . علت آنکه این آثار از لحاظ واقعگرایی بالغ و کامل نیستند بدین علت است که هنرمند خالق آنها از جهان بینی واقعگرا ، منطقی و تحلیل گرایانه برخوردار نبوده بلکه متأثر از مناجار های فرهنگی موجود جامعه اش بود . مثلا غول انبسی چون شکسپیر ، یا آنکه شاهکار هایش سهم بزرگی در میراث ادبیات جهانی دارند و با تصویر بی ایمانی لیروپا آتللو به بشریت ، آثار تماما نتیجه ی تضاد های خود زندگی می داند اما ...

جهان بینی شکسپیر نیز از مفاهیم عرفانی و خیالی مبرا نیست و ریا ، سرانستس باندیکشوت خود تصویر کاملی از اسپانیای آن زمان ارائه نمی دهد . ص ۱۹

چرا آثار پیش از دوره واقعگرایی اصلی و ستیزه داری ناقص و ضعفهای از این دست هستند ؟

پاسخ روشن است : هنرمندان آن زمان ناتوان از درک علتها ، تضاد ها و پاور های جامعه ی محل زیست خود بوده و اگر در یک زمینه به آگاهی ابتدایی از بعضی از تفاوت های طبقاتی جامعه می رسیدند آنرا بر زمینه ای متغوش از رنگ های تند خیالپردازی های حس و گمان رقم می زدند . با آنکه شکسپیر برای ترسیم جامعه پمقایبه ی بیکار منافع متضاد مادی ، مجبور بود به مطالعه ی تحلیلی آن بپردازد - که چنین هم کرد و شالوده ی واقع گرایی را پی افکند - اما هنوز این تلاش تا طلوع آن واقعگرایی سرزنده و ستیزنده که طبیعت ثانوی انسان بود ، فاصله ی زیادی داشت . هنرمند پیروی واقعگرایی احتیاج چند وسیله و همراه مهم داشت .

« اعمال و افکار انسان از علت های واقعی سر چشمه میگیرد »

او می باید بتواند دنیا را بطور صحیح بشناسد ، تاریخ را درست درک کند . علت تضاد های طبقاتی را دریابد و با مردم مانع همراه باشد . با این شرایط او می تواند به شناخت سالمی از انسانها نایل آید و شخصیت های واقعی بیافریند که قابل قبول منطق جدلی تاریخی باشند . لازم است در این مسوره از مؤلف مدد بگیریم که نکرش چندین از هنرمندان معروف جهان نسبت به تاریخ چگونه بوده است و بسیاری از آنها تاریخ را چرا مجموعه ای از هرج و مرج و ترجیا یا تقدیر از پیش تعیین شده یا سیرتسللها می دانستند . نیچه بنابیه جهان بینی منطخ خود که : تاریخ چیزی جز تشرک نیست ، اصرار می ورزد که سعی نکنیم جهان کنونی بر یکی را درهم بگیریم چرا که در تمام تاریخ این بر یکی به شکل های گوناگون ظاهر شده است . او در اظهار نظر درباره ی کارگران و در دفاع از حکام بورژوازی ، در کتاب د غروب خدایان ، می نویسد : د کارگرا برای مبارزه آماده کرده اند . به او حق تشکیل اتحادیه و حق سیاسی برای رای دادن داده اند ، پس دیگر جای تعجب نیست که او زندگی خود را ناگوار بداند ... کسی که می خواهد پرده داشته باشد ولی با وجود این آنها را مثل یک استاد آموزش می دهد یک احمق تمام عیار است ، ص ۱۵۲ چنین است که نیچه در حده یک نژادگرای منطخ از نقش تعیین کننده ی ایر مرد ها - زرتشت - در تاریخ جانبداری کرده ، نقش تاریخی توده ها را فراموش می کند . مگل که حد واسط اندیشه ی ایدالیستی قبل از نیمه ی قرن نوزدهم و ظهور تحول اندیشه ی علمی بعد از آن است عقیده دارد که تاریخ یک جریان صرفا منطقی و نه یک جریان مادی است . جهان بینی مادیگرایانه ایدالیستی او خبر از سقوط اندیشه های جزمی پیش از خود و ظهور جهان بینی علمی و ستیزنده ی بعد از او می داند که مدرسان واقعگرایی هنر طرفدار انسان

اثبات این موضوع که جهان بینی علمی چگونه بوجود آمد و بازگویی اش در این مقاله بیهوده است . ماکس رافائل عقیده دارد از آن موقعی که اعتقاد به تاریخ پمقایبه ی مجموعه ای از روند های قانونمند شکل گرفت واقعگرایی به راه صحیحی افتاد و نتایج خارق العاده ای ببار داد که د سرخ و سیاه ، د ژان کریستف ، د جنگ و صلح ، د مانو

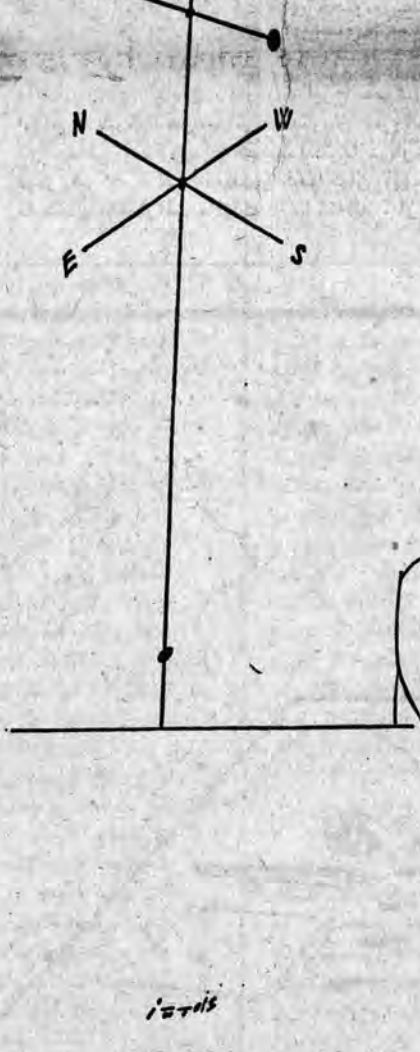
آشنایی با کتاب : «نگاهی به تاریخ ادبیات جهان (تاریخ رئالیسم)» تألیف : ماکس رافائل ترجمه ی : محمد تقی فرامرزی انتشارات شباهنگ تهران تابستان ۱۳۵۷

تاریخ رئالیسم د کتاب پر ارزشی در زمینه ی تاریخ ادبیات جهان است . ماکس رافائل بکک پژوهشهای علمی خود که از ایده ی تلاش های مستمر و تحسین برانگیز اوست نشان می دهد که در طول تاریخ ، اندیشمندان - نویسندگان و شعرا - متوجهی تاثیر واقع گرایی در ادبیات بوده اند . اما چونکی زایش و پویش این مکتب تاریخی طولانی و پرفراز و نشیب دارد . از ابتدای وجود آمدن فکر ، که نتیجه ی تحول ابزار های تولید و بدنیال آن زبان بوده است ؛ انسان کنجگار ، در دنیای هینی پیرامون خود در فکر استفاده از راه ها روشهای بود ، تا آزمانمایش را بشمروساند .

همفونی مذهب و هنر در موانع تعبدی - جادویی ، مبین آنست که انسان های اولیه بنابه پاور های ابتدایی خود بر آن بودند تا بر نیرو های مافوق قدرت خود فایق آیند و آنها را د رام ، و در مسیر هدف ها و آرزو های محدودشان بکار گیرند ؛ نقش ماموتها پسر دیواره های غارها بدین سبب بوده تا با ترسیم هایکل غول آسایشان ، روحشان را تحت تسلط خود درآورده بتوانند بعدا آنها را شکار کنند . در هر صورت بدنی Formation تاریخی ،

تفکر جامعه انطباقی شالوده ای با روابط تولید و فرهنگ ناشی از آنها داشته است . پس دریافت آنکه تفکر در مراحل تحولی خود پمقایبه ی پدیدارهای عینی جامعه است ، نظریه ی علمی ماکس رافائل قبول خاطر خواهر اقتصاد که هنر در سراسر تاریخ ، یار باوفای انسان بوده ، همراه با تکامل و پیشرفت فکر بشر تکامل یافته و پیشرفت کرده است . ص ۸

هنر که قسمتی از کالبد معنوی جامعه است ، همراه دیگر شکلهای روبنایی جامعه تابع دگرگونی ها و تحولات شکلهای تولیدی

دیوار ها شلوغ و صداهایی که همه فریادند و مشت هایی که به آسمان است ، در میان جمعیت گم میشود و هجوم سنگین آدمها مرا با خود میبرد ، دستم خالیست و هوای دوربین می کنم .

نفس جمعیت روی سنگینی می کند ، یاد روز هایی می افتم که در رو - مندیها با شعله های آتش میسوختم و با هر قهرمان نبرد الجزیره میبرد و وقتی پای از سالن بیرون میگذاشتم سردی خیابان ساکت و خلوت برپیشانی گر گرفته ام می نشست .

بهر گوشه که نگاه می کنم چون پرده ای شلوغ است که در آن نقط انعکاس فریاد و آتش است و ماشینهایی که در میان انبوهی از دوگم شده اند . و سربازانی که چشون کودکانی بدنیال کودکان دیگر میروند و با صدای تانک ها شان بهر جا که میرسد میگویند و شلیک میکنند .

بیاد رفیقی میافتم که میخواست با دوربین شلیک کند ، هرنانهای بیست و چهاربار و دلس میخواست نعره اش را سوار بر دتراتور به آتشی دنیا رهسپار کند ولی در میان دیوار های سرد و نور زندان ماند و انعکاسش و فقط خودش و جلادانش شنیدند و آن دیگری که دیروز با چشمهای گود افتاده و غریبه و رنجور در آغوش کشیدم ، و از روز هایی گفتم که میخواست دیوار او را با پلور نقاشی کند .

همه میخواستیم شلیک کنیم ولی همه را خرد حادند بر میان پنجه های قدرتمندش بر کرد و آن دیگران هم که در کنار حادند راه رفتند به آورند و حالا دوربینها روی دست

محمد علی سپانلو

یک نام

به یاد گمشدگان سیاسی

طرح از کامبیز دربهخش

درست پنج سال گذشت زگشده اثری نیست. جز آخرین کتاب که خوانده است (نهاده خوب الفی در میان اوراقتس) و یک پیام که برنگ کاغذی دیدند: مضمی توانم حاضر شوم ، عزیز ، گرفتارم، از او نشانه نمانده است .

به اشک و نگرین این پنج سال را سر کرد ، و عکس نوجوانی او که در ستون گمشدگان هیچگاه چاپ نشد همیشه یک عبت تلخ را مکرر کرد ؛ درست پنج سال گذشت، ز لابیای ستون های روزنامه عصر

ستون کوچک اعدایان مدام از وسط بوق پیشرفت ها و قبرهای تازه بی لوح و قهره رفتند.

پس از گذار ضوابط (ادای فوری خرج گلوله دولت) به حکم قرعه به وراثت و اگذار شدند درست پنج سال شیخ راه رفت و آخرین ظهورش در آن شب سپید کنار شیشه پیدای کافه قنادی بود، بخار کوچک فحان شیر کاکائو نزول برف سر بام ها و راهگذر و چشم هایی بر اشتیاق ؛ پرسنده

که چلچراغ درخشان به مردمک هایش ستاره هایی الماس گون سفر می داد شنید ؛

« ساعت هشت دوشنبه .. حتما ؛ حتما .. حتما »

پس از گذشتن این پنج سال خیال بیرنگش در کافه نخستین ماند ؛ فقط نسیم گذشت و گرد استخوان گشده ای را به چلچراغ کدر افشاند .. خیال کن شیخی بود کز او نمانده اثر به غیر نامی

در بولتن حقوق بشر. تهران ، آذرماه ۵۷

مرد

برای صفر خان

از مرد می نویسم ، مردی که سی بهار از عمر خویش را در شهر مانده است بی آنکه شهر را حتا یک روز دیده باشد ...

***

مردیست روستائی. در شهر بی قراران دستنارای رنج و شکنجائی این مرد چارشانه یا قلمی رشید با سببمنی فراخ و بازوان شکوه آتین مردیست ماندگار. در مهد بی شکبان ایوب روزگار پیشانی بلند بر آژنگش آئینه تمام نمانیست از رنج های زندان در سردسیر سخت سترون گرم و مقاوم است صفرخان .

***

این مهر شب نورد بی آنکه خم به آبروی خاطر بیاورد سی سال آژگار بی لحظتی امید به شوریدن بهار بر زمهریر قرن - ستاده استوار . او ریشه بسته در گره خاک و آغوش خود گشوده بر افلاک ، جا برده در پناه وجودش بسیار ببر بندی سرکش، بی توته کرده است، یک آسمان فرور در آغوشش . در این غلاخانه شیدای روستائیست. در اوج کامکاری اهریمن چون آیه های سبز اهورائیست ، بی خوف از مهیات تو فان مرد دواوم است صفرخان

اصالن اصالتیان

از خاطره ها پرواز میکند و از میان دره های خشک و آفتاب سوخته ، نورد، میگذرد . انگار به دخمه دیرینی پای گذاشته ام که همچیز آن متعلق به قهرزهای گذشته است و مزدو روغریب مانند روحی دمو باره پسه جهان پای گذاشته در دورترین گوشه های دهنم از هر کدام چیزی بیامد میاید . من پای در دخمه تنگ و ندیم و رهایی، گذاشته ام کهعکس هایش در زیر تنس سنگین آدمها محو میشوند؛ این بگویر ، است ، این همان پنجره ای است که رویه حیاط بود ، این همان دختری است که رویان نزدیکس دارد ، این همسان ولگردیست که عاشق بچه هاست ، اینهم همان شیطان پیر است با آن چشمهای باشکوه کما خانش از شانگهای آمده ...

به کجا آمده ام ، این دالان زمان است یا نقبی تاریک که مرا به وسوسه دیدار دیواره تمام کودکی ام تا با امروز میخواند همچذبدهای در پشت این راهرو انتظار را میکشد . پس عبور از این دالان قنم تر دنیای رنگ و نور میگذارم و وسوسه های گنگ جهانی که بر مردمکهای جاری میشود و تلاو نور ، تپشهای سینما را تندتر میکند .

صدای تخته ها که در میان دندانها می پکند با صدای آدمها و پشیم ملایم در میان تاریکی پگوش میرسد . سالن پراست و همه غرق در جنبه ، سرخ پوست هلهله کشان میگذرد و از نوبی آسب لخت بی ساروبرگ خود را بروی سرباز میاندازد ، و وقتی او را خلاص میکند کنار دستی ام نفس بلندی میکشد و از پاکت تخمه های تازه ای برمیدارد .

بیرون که میایم هوا هنوز سرد است و

دل مشغولی های دور بین بدست تنها

پنج تومانی را که میدهم به دور و اطراف نگاه می کند و میگوید چند دقیقه ای صبر کنم و بسراغ بدی میروم ، از پشت تیغه آجری تازه کشیده که با خطوط موازی درانتها به سنگهای دوزنده و نشوینای درهم پیچیده میرسد هیچ دیده نمیشود . پشت را به دیوار میدهم و معطل میمانم . به اشاره سبرک بطرف درچه کوچک آهنی میروم و با دیگران که ده نفری هستیم وارد راهرو تاریک میشویم ، بوی آشنا که حالا بایوی نم درهم شده به دماغ می شنید ، همان بوی کاشیهای نفت کشیده که با کوران و جریان تند هوا ازته راهرو هجوم میاورد و از همان روز ها که از مدرسه قاچاق میشدیم چون یاد عزیزی در مغز نه نشین شده است .

راهرو تاریک با عکسهای ساکت و بسی حرکت ، از زیر سقف تا پایین ، رنگی و سیاه و سفید ، برای وامان بانوشته ها و هفت تیرها و کلاهما و اسپهانی که رم کرده اند و بانوک پنجه های برای سوار راو عده دشت میدهندو سرخ پوست ها ؛ مردک خوب آفتاب زده که

گفتگوی اورینا فالاجی با شاه - بخش سانسور شده‌ی کتاب مصاحبه با آریخ (۲)

شاه: دنیای غیر کمونیست باز دست دادن ایران همه چیز را از دست خواهد داد

منظور شما از زندانی سیاسی چیست ؟ اگر مقصودتان کمونیستها می باشد آنها را زندانی سیاسی نمی شناسم . برای اینکه حزب توده غیر قانونی است . بنابراین ، برای من یک توده‌ای زندانی سیاسی نیست بلکه یکسجرم معمولی است . اگر منظورتان کسانیکست که با حمله های مسلحانه ، پیران ، زنان و بچه های بیگانه را می کشند ، آنها را نیز زندانی سیاسی نمی دانم . در واقع به آنها رحم نمی کنم . او من همیشه کسانی را که بیجان من سوء قصد کرده‌اند و سعی کرده‌اند مرا بکشند رحم کرده‌ام ولی هرگز نسبت بهجانبانی که شما آنها را پارتیزان می‌دانید یک ذره کسانیکست که به کشور خیانت می‌کنند یک ذره ترحم نداشته‌ام . این آدمها قادرند حتی فرزند مرا بکشند و بر ضد امنیت کشور برخیزند . آدم هائی هستند که باید از بین بروند .

س : در واقع آنها را تیرباران میکنند ، حقیقت دارد ؟

ج : مسلما ، آنها که کشته‌اند تیرباران می شوند . به بخاطر اینکه توده‌ای هستند ؛ بلکه آنها تروریست هستند توده‌ایها محکوم به زندان های کوتاه و طولی مدت می شوند . او ، من می توانم تصور کنم که شما در مورد حکم اعدام و غیره چگونه فکر می کنید . اما بعضی قضاوتها مربوط می شوند به نوع تربیت ، فرهنگ ، آب و هوا نه اینکه چون در بعضی کشورها خوب یا بد است برای دیگر کشورها نیز خوب یا بد است . دعوای تخریب از یکسبک را برادر یکی را در تهران و دیگری را در رم بکارتی . درخت سببی که در تهران رشد خواهد کرد هرگز با درخت سببی که در رم رشد میکند یکسان نخواهد بود . در ایران اعدام بعضی اشخاص لازم است .

س : زمانیکه به شما گوش می دادم ، ستوالی برایم پیش آمد ، از خود پرسیدم ، شما در مورد مرگ آلوده (رئیس جمهوری مقتول شیلی) چه فکر میکنید .

ج : فکر میکنم مرگ او به ما یک درس می دهد . انسان باید یک چیزی باشد یا چیز دیگری . یا از اینطرف یا از آنطرف . اگر می خواهید کاری انجام داده و پیروز شوید راه میانه باقول و قرار ، امکان ندارد . انسان با باید انقلابی باشد یا معرف قانون ، امکان ندارد کسی هم انقلابی باشد و هم معرف قانون . اگر آنده می خواست بسا عقاید مارکسیستی اش حکومت کند پس چرا بهمان منوال عمل نکند ؟ زمانیکه کاسترو به قدرت رسید ، حداقل ده هزار نفر را به قتل رساند . و شما باو گفتید « آفرین ، آفرین ، از یک لحاظ واقعا آفرین بر او . برانزده است چون هنوز قدرت را در دست دارد . بنابراین این منم هستم . و هنوز هم تصمیم دارم در قدرت باقی بمانم و با زور خیلی چیز ها را انجام دهم تا جائیکه ثابت کنم سوسیالیزم شما به آخر رسیده ، پیر شده ، عقب مانده . تمام شده . صدسال پیش از سوسیالیزم تصمیم می شد ، صدسال پیش در باره اش نوشته می شد . امروز با تکنولوژی مدرن تغییر دارد . بیشتر من بدست می آورم تا سوسیالیست ها ، واقع نمی بینید که حتی سوسیالیست های سوئدی در حال شکست خوردن هستند . آه سوسیالیزم سوئدی .... حتی جنگها و آنها را ملی نکرده . ولی من چرا .

س : عالیجناب ؟ باز هم برگشتم به نقطه ای که من خوب درک نمی کنم . منظور شما اینست که از جهتی شما سوسیالیست هستید و سوسیالیزم شما پیشرفته تر و مدرن تر از سوسیالیزم سوئدیت ؟

ج : مسلما . برای اینکه این نوع سوسیالیزم به این معنی است که یک نوع امنیت برای کسانی است که کار نمی کنند و آخر ماه مانند کسانیکه کار می کنند حقوق دریافت میکنند . ولی سوسیالیزم انقلابیست من در عرض تولید کار است . یکسوسیالیزم نو ، و .... باور کنید : در ایران ما خیلی پیشرفته تر از شما هستیم و به هیچ چیز احتیاج نداریم که از شما یاد بگیریم . اما اینجا اروپائیاها هرگز این چیز ها را نمی نویسید برای اینکه روزنامه های بین المللی از طرف چپ ها بر شده آه ، از دست چپ ها . حتی کلسا را در دست گرفته . حتی کشیشها را . حتی آنها هم تبدیل بهضامی شده اند . فقط میخواهند خراب کنند ، حتی در کشور های آمریکای لاتین ، دراسائیا ، بنظر غیر قابل قبول می آید ، ازکلیسایشان سوء استفاده میکنند . از بی عدالتی و سواست فرائض می زنند ، آه .... ازبست این چپ . خواهید دید ، خواهید دید که شما را بکجا خواهند برد ...

س : عالیجناب ، امروز بدترین همسایه شما کیست ؟

ج : هرگز نمی شود گفت ، برای اینکه نمی دانم کی بدترین همسایه است . ولی فعلا در حال حاضر مجبورم بگویم عراق .

س : عالیجناب مرا متعجب کردید از این که گفتید عراق بدترین همسایه شما است . منظر یادم که شوروی را نام ببرید .

ج : شوروی ... یا شوروی شوروی سیاسی و بازرگانی خوبی داریم . یا شوروی قرارداد لوله کشی گاز داریم . شوروی گاز می فروشیم . از شوروی تکنیسین میاوریم . جنگ سرد تمام شده است . مسئله اساسی یا شوروی همچنان پارتیجاست . ایران پایتخت اساسی را بخاطر داشته باشد : کمونیست شدن یا نشدن ؟ هیچکس نمی تواند اینقدر دیوانه و احمق باشد که امپریالیزم روس را انکار کند . سیاست امپریالیست در شوروی همیشه وجود داشته و امروز بیشتر ناگفته است چون یکمکتب کمونیستی وابستگی دارد . منظورش اینست که مبارزه با دشمن هائیکه فقط امپریالیست هستند ساده تر از مبارزه با شما کشور های کمونیستی و امپریالیستی تواما می باشد . روسیه رسیده به اقیانوس هند و خلیج فارس همیشه در روسیه وجود داشته و ایران آخرین پارتیجست برای رسیدن به آسیای شرقی . اگر آنها (روسها) نخواهند باین پارو حمله کنند ، وجود ما بستگی به مقاومت و خواست ما دارد . بنابراین مسئله مقاومت تا امروز هم چنان برای ما باقی است .

س : حقیقت دارد که ایران امروز از نظر نظامی خیلی قوی است ؟ (بقیه در صفحه ۸)

اجزایی هستند که لوايح دوازده گانه انقلاب سفید را قبول دارند و چند حزب بانوجود داشته باشند که عقاید انقلاب سفید مرامعرفی کنند ؟ درواقع این احزاب هستند که می توانند به اندازه کافی رای بیاورند . دیگران حتی نمی توانند یک نماینده انتخاب کنند . درهرصورت ، من مایل نیستم بعضی ازاحزاب کوچک نماینده داشته باشند . من نمیخواهم که حزب توده آزاد باشد . کمونیست ها در ایران غیر قانونی هستند ، غیر از خرابی کردن خراب کردن ، خراب کردن چیز دیگری نمی خواهند و بجای اینکه به کشور و شاهشان قسم بخورند به کردیگری قسم می خورند آنها خائن هستند و من باید دیوانه باشم که به ایشان اجازه بدهم که وجود داشته باشند .

س : عالیجناب شاید من منظوری را خوب بیان نکردم . منظور من دموکراسی است که ما در غرب داریم ؟ یعنی ریشی که به کسی اجازه می دهد هرگونه که خواهد فکر کند و برپایه پارلمانی است که حتی احزاب کوچک نیز میتوانند نماینده داشته باشند .

ج : آن نفهمید ؟ من آن دموکراسی را نمی خواهم . من نمی دانم با چنین دموکراسی چکار باید بکنم ، نفهمید ؟ همه اش را به شما می بخشم ، می توانید برای خودتان نگه دارید . دموکراسی زنیای شما . بعد از چند سال متوجه خواهید شد که این دموکراسی زنیای شما ، شما را به کجا می برد .

س : شاید کمی شلوغ است ، اما لطفا راجعیت که به بشر و به آزادی فکرش احترام قائل میشوید

ج : آزادی افکار ، آزادی افکار ! دموکراسی ! دموکراسی ! باکودگان پنجساله که اعتصاب می کنند . و در خیابان ها راه می افتند ؟ این دموکراسی است ؟ آزادیست ؟

س : بله ؟ عالیجناب

ج : برای من خیر و اضافه میکنم . در این اواخر ، چند در دانشگاهایران درس خوانده‌اید . اگر اینگونه در دانشگاه هایان ادامه تحصیل بدهید ، چگونه سوسیالیزم شما تکنولوژی امروز همگام باشید ؟ و با کمبود آگاهی فکر نمی کنید که نوکر آمریکائیها خواهید شد یا تبدیل به یک کشور طبقه سه یا چهار بشوید ؟ دموکراسی ، آزادی ، دموکراسی اما این کلمات چه مفهومی دارند ؟

س : عالیجناب ؟ معذرت می خواهم اگر بخودم اجازه می دهم ، به عقیده من این مفهوم را دارم ، مثلا جمع نکردن بعضی کتابها از کتابفروشی های تهران زمانیکه نیکسون وارد ایران میشد میدانم که کتاب من در مورد ویتنام ، زمانیکه نیکسون وارد ایران شد از کتابفروشیها جمع شده بود . وبعد از هزیت او دوباره اجازه فروش آن داده شد .

ج : چطور ؟

س : بله ؟ بله .

ج : نکند اسم شما توی لیست سیاه منشت ؟

س : اینجا در تهران ؟ نمی دانم شاید ، من توی لیست سیاه همه هستم .

ج : او ... پس برای چه شما را در قصر خود پذیرفته‌ام و شما اینجا بیلوی من نشسته‌اید ....

س : عالیجناب ؟ برای اینکه لطف شما است .

ج : او ... برای اینکه مسلم است که اینجا دموکراسی وجود دارد ، آزادی ...

س : مسلم است ؟ عالیجناب میخواهم چیزی از شما بپرسم . میخواهم بپرسم : اگر بجای اینکه ایتالیائی باشند ، ایتالیائی بوم و قدر اینجا زندگی میکردم و همانطور که چیز باید بمن اعتقاد کند ؟ برای سیاست منیوشم . یعنی اگر از شما اعتقاد می کردم ، مرا به زندان میانداختید ؟

ج : ممکنست . اگر همانطور که فکر میکنید و می نویسید با قوانین ما مطابقت نداشته باشد دادگاهی میشد .

س : بله ، هان ؟ و در ضمن محکوم میشدم ؟

ج : فکر میکنم ، بله . طبیعتا . اما این بین ما باشد . فکر نمی کنم در ایران به من اعتقاد گردن و حمله کردن ساده باشد . برای چه چیز باید بمن اعتقاد کند ؟ برای سیاست خارجی من ؟ برای سیاست نفتی من ؟ برای تقسیم اراضی بین دهقانان ؟ برای اینکه اجازه داده ام کارگران در سود ویژه کارخانه ها شریک شوند و چهل و نه درصد سهام کارخانه ها را بخرند ؟ برای مبارزه با بی سواد و بیماری ؟ برای پیشرفت کشوری که کمی بود یا هیچ ؟

س : عالیجناب ، خیر ، خیر نه برای این . من شما حمله میکنم . . بهمن . اینطوری : به خاطر اختناق که بر سر دانشجوان ، معترکین در ایران می آید . به من گفته اند که زندانیان آتجان بر شده اند که دستگیر شدگان جدید را در مدان هاء ، نظامی نگهداری - کد ؟ حقیقت دارد ؟ اما چقدر زندانی سیاسی در ایران وجود دارد ؟

ج : بطور دقیق نمی دانم . باید دید

شما که این تصمیم را گرفته‌اید مسلم می دانید که او قادر است حکومت بکند .

ج : او ... در هر صورت ، زمانی این تصمیم را گرفته ام میدانستم او قادر بهچین کاری هست و ... ما اینجا نشستیم که فقط در این مورد صحبت کنیم . نه ؟

س : مسلما خیر . در واقع من هنوز از شما در مورد مسائل که بیشتر برایم جالب هستند سوال نکرده ام ؟ عالیجناب مثلا : وقتی سعی میکنم با مردم در مورد شما صحبت کنم خود را در سکتی اترس فرو میبرند . عالیجناب حتی سعی میکنند اسم شما را بیان نکنند . چرا ؟

ج : تصور میکنم احترام زیادی برایم قائل هستند . در واقع یا من اینگونه رفتار را ندارم . زمانیکه از آمریکا برگشتم توی یک ماشین روبات تمام طول شمر را از فرودگاه تا قصر را حداقل نیم میلیون نفر دیوانوار برایم کف می زدند و همچنان شورا نگیزی داشتند . هورا می کشیدند و شعار های مینمی می دادند و اصلا تروی سکتی که شما میگوئید نمی رفتند . هیچ چیز از زمانیکه من پادشاه شدم و اتومبیل مرا مت برای پنج کیلومتر روی دست بردن موز

اورینا فالاجی : شاید هم من در لیست سیاه حکومت ایران قرار داشتم .

نشده است بله : فاصله مکانیکه برای ادای سوگند رفته بودم تا منزل پنج کیلومتر بود . و من توی همان اتومبیل بودم . چمنظوری از این سوال داشتید ؟ که همه مخالف من هستند ؟

س : خدا مرا حفظ کند ؟ عالیجناب . منظور من همان بود که گفتم ؟ در تهران آنجا از شما میترسند که حتی جرات بیان نام شما را ندارند .

ج : و چرا باید یک خارجی در باره من حرف بزند ؟ منظور شما برای کاملا واضح نیست .

س : منظور من اینست که خیلی ها شما را یک دیکتاتور میدانند .

ج : آنرا لوموند میوئیس . و چه ارزشی برای من دارد ؟ من برای ملت کار می کنم برای لوموند .

س : بله ؟ بله آیا انکار میکنید از اینکه یک شاه مستبد هستید ؟

ج : نه ، از بعضی جهات شاه مستبدی هستم . گوش کنید : برای رفم ها نمیشود مستبد نبود . مخصوصا در کشور هائی نظیر ایران که فقط بیست و پنج درصد از مردم خواندن و نوشتن می دانند . نیاید فراموش کرد که بیسواد می انگیز است . حداقل ده سال لازمست که آتزا ریشه کن کرد . منظور من ریشه کن کردن افراد زیر پنجاه سال است . پاور کنید : در کشوریک سه چهارم جمعیت آن بیسواد است باید از طریق استبداد و زور رفمها را انجام داد و گر نه هرگز پیشرفت نخواهد کرد . اگر من سختگیری نمی کردم ، حتی انقلاب کشاورزی را نمی توانستم انجام بپرسم و تمام برنامه انقلابی من از بین میرفت اگر یک دمه انقلاب من با شکست روبرو میشد چیکار ها دست راستها را در عرض چند ساعت از بین می بردند و انقلاب سفید با آن مدفون میشد ، میبایستی کاری بکنم که مردم ، مثلا : دستور داده بوم که ارتش بسوی کسانیکه مخالف تقسیم اراضی بودند تیراندازی کند . بنابراین در ایران دموکراسی وجود ندارد ؟

س : عالیجناب ؟ وجود دارد ؟

ج : بله حتم داشته باشید ، از بعضی جهات در ایران دموکراسی وجود دارد بیشتر از کشور های اروپائی شما . بکیرم اینک در دهقانان صاحبان زمین هستند ، که کارگران در سود کارخانه ها شریک هستند ، که کارخانه های عظیم صنعتی بولوت تملق دارند نه به شخصها ، باید بدانید انتخابات از دهات شروع میشود و در سطح مشاوران محلی و شهرداریها انجام می گیرد . قیول در پارلمان فقط دو حزب وجود دارد . آنها

س : می بینم . در هر صورت هسسر شما نایب السلطنه خواهید بود . عالیجناب و

بنابر این لازمست که از طرف شما تکذیب کرد ، عالیجناب .

ج : اما عمل تکذیب ارزشمرا باین می آورد ، به من توهین می شود ، برای این که این مسئله برای من هیچگونه ارزشی ندارد . بنظر شما آیا درست است که پادشاهی مثل من ، پادشاهی با مسائل من خود را بیشتر پائین بیاورد آنها به خاطر تکذیب عروسیش با خواهرزاده خودش ؟ تهنوع آور است تهنوع آور است . به نظر شما درست است که پادشاهی ، پادشاهایران ، امپراطور ایران وقت خود را صرف اینکه چیز ها بکند ؟ برای حرف زدن از هسسر هایش ، از زنان ؟

س : عجیب است ؟ عالیجناب ؟ اگر پادشاهی باشد که همیشه در موردروابطش با زنان صحبت می شود ، او درستشما در زندگی شمازنها هیچ بحساب نمی آید .

ج : فکر میکنم که این مطلب را خوب درک کرده‌اید . برای اینکه چیز های دیگری در زندگی من ارزش دارند . چیز هائیکه در من اثر گذاشته اند چیز های دیگری بوده اند . مسلما نه ازدواج هایم و نه زنان . زنان ،

شاه :
کمونیست ها
را زندانی سیاسی نمی شناسیم .
گاهی اوقات شاه مستبدی هستم
چیزی ها
روز نامه های بین المللی را تسخیر کرده اند
در ایران اعدام بعضی ها لازم است .

س : عالیجناب ، مسئله شاهزاده فوزیه را بگذاریم کنار و مسئله شاهزاده ثریا را در نظر بگیریم ، خودتان به عنوان هسسر انتکاب گردید . پس رها کردنش یک درد نبود ؟

ج : خوب ... چرا ... برای یک مدت زمانی ، چرا . حتی می توانم بگویم برای مدتی یکی از بدبختی های بزرگ من بود . اما خیلی زود حق پیروز شد و از خودم این سوال را کردم برای کشورم چه باید بکنم ؟ و جواب این بود هسسر دیگریدا کردن و تقسیم سرنوشت با او و درخواست جاننشین تاج و تخت . می توانم بگویم من احساسات خود را روی مسائل شخصی متحرک نمی کنم بلکه روی مسائل شاهی متحرک میکنم . من خود را آنگونه تربیت کرده ام که برای کشورم و تاج و تختم نگران باشم نه برای خودم . از بعضی چیز هاء حرف زنیم : ازطلاقهایم و غیره . من بالای هر چیزی ، خیلی بالاتر از بعضی چیزها هستم .

س : طبیعتا . عالیجناب اما چیزی هست که نمی توانم از سوال کردنش خود - داری نمایم . عالیجناب ، حقیقت دارد که شما هسسر دیگری اختیار کرده‌اید ؟ از رویکه جراید آلمانی خبر آن را درج کردند ...

س : عالیجناب ، اما شما مسلمان هستید . مذهب شما اجازه می دهد که هسسر دیگری بگیرید بدون اینکه شهبانو را نفی کنید .

ج : بله مسلم است . مذهب من اجازه داده ، به شرطیکه ملکه بمن اجازه بدهد . ولی راستش را بگویم حالت هائی وجود دارند که ... مثلا وقتی هسسر (زنی) مریض است یا اینکه نمی خواهد بوظایف همسریش احترام بگذارد ، و بنابر این باعث بدبختی شوهرش .... یالاه .... آدم باید بشعور باشد که باور بکند ، شوهر چنین چیزی را تحمل کند . آيا ، زمانیکه در اجتماع شما چنین اتفاقی می افتد ، یک مرد معشوق یا معشوقه هائی نمی گیرد ؟ خوب ، در عوض در اجتماع ما یک مرد می تواند هسسر دیگری به شرطیکه هسسر و دادگاه اجازه بدهند اختیار کند . بدون این دو اجازه که قانون من برپایه آن بنا شده ازدواج مجدد صورت نخواهد گرفت . بنابراین من درست من باید قانون شکنی شود و مخفیانها ازدواج کنم ؟ و باکی ؟ بادتخر خواهرم ؟ گوش کنید ، برای چنین چیزی حتی حاضر نیستم مباحثه کنم حاضر نیستم حتی لحظه ای در باره آن صحبت کنم .

س : چشم ، دیگر نه این باره صحبت نمی کنیم . میگوئیم که شما هم را تکذیب می کنید ، عالیجناب ، و ...

ج : من هیچ چیز را تکذیب نمی کنم ، من حتی زحمت تکذیب کردن را به خود نمی دهم . من حتی نمی خواهم اسم برای تکذیب گفته شود .

س : اما چطور ؟ اگر شما تکذیب کنید ، همچنان خواهند گفت که شما عروسی کرده‌اید .

ج : قبلا از طریق سفارتخانه هایم تکذیب کرده ام .

س : و هرگز هیچکس باور نکرده است

آیندگان

خوابگاه چهارم فردین روبروی مسجد تاج

مباحثه تحریک : ۶۶۱۲۹۶ آکبیا : ۶۶۱۶۴۴
اقتصادی : ۶۶۴۵۶۹
ورزشی : ۶۶۱۲۳۲ نیازمندیا : ۶۴۸۴۷۴
۹ - ۶۶۱۲۷۱
تحریریه شهرستانها : ۶۴۱۶۱۵

همانگونه که در پخش اول این گفتگو به آگاهی رسانیدم ، گفتگوی حاضر در سال ۱۳۵۲ (اکتبر ۱۹۷۲) یعنی پیش از تشکیل حزب رستاخیز و بهبود روابط ایران و عراق انجام گرفته است . در ضمن یادآور می شود که این گفتگو بخشی از کتاب « مصاحبه با تاریخ » اورینا فالاجی است که در نسخه های فارسی از آن سانسور شده است .

س : ولی یک لبخند شما کمیابتر از یک ستاره افشان است . اما شما عالیجناب ، هرگز نمی خندید ؟

ج : فقط زمانیکه چیز خنده داری اتفاق می افتد . نه من از آنها نمی خندم که بخاطر چیزی مسخره بخندم شما باید بفهمید که زندگی من همیشه مشکل و خسته کننده بوده است . کافی است ۱۲ سال اولیه حکومت مرا به خاطر بیاورید . رم ۱۹۴۲ ... مسدود ... به خاطر می آورید ؟ منظورم ناراحتی های شخصی خودم نیست بلکه منظورم ناراحتی های من شاه است . قبل از اینکه یک مرد باشم ، من یک شاه هستم ، زندگی یک شاه همداش یک ماموریت است که باید آتزا با اتمام رساند و بقیه اش بحساب نیاید .

س : خدایا ، باید ناراحتی بزرگی باشد ، میخواهم بگویم ؟ شخص خیلی باید احساس تنهایی بکند تا به جای مردی شاهی کند .

ج : تنهایی را انکار نمی کنم که بینهایت محیف است . شاهی که بابت هر حرف و یا کاریکه انجام می دهد و می داند که نباید به کسی حساب پس بدهد مسلما خیلی تنها است . ولی بطور کلی تنها نیستم ، بلکه نیرویی مرا همراهی می کند که دیگران نمی بینند . قدرت من ، قدرت خدایی است . و درضمن دستور های مذهبی دریافت میکنم . من خیلی خیلی مذهبی هستم . بخدا اعتقاد دارم و همیشه نیز گفتارم آن خدا وجود ندارد باید اعتراض کرد . آن بدبختی هائی که خدا ندارند خیلی مرا رنج می دهند . بدون خدا نمی شود زندگی کرد . من از سن پنج سالگی با خدا زندگی میکنم یعنی از زمانی که بخواهم آمد .

س : عالیجناب ؟ چه دیدید ؟

ج : دیدن که چه عرض کنم خوب اینها شدن .

س : چه چیزی ؟ چه کسی ؟

ج : از پیغمبران . آه . مرا خیلی متعجب میکند که شما نمی دانید . همه می دانند که چندین بار خوابنا شده ام . در کتاب خودم نیز در این مورد نوشته ام . در کودکی دوبار خوابنا شده ام . یکبار در پنج سالگی و یکبار در شش سالگی .

س : عالیجناب ؟ در حقیقت ؟ من واقعا نمی فهمم خوب شروع کرده بودید ولی حالا .... این داستان خوابنا شدن در واقع برای من روشن نیست .

ج : برای اینکه شما بدان اعتقاد ندارید نه بخدا و نه بمن . خیلی هیاور ندارند . حتی پدرم نیز باور نمی کرد . هرگز باور نمی کرد و همیشه مسخره می کرد . خیلی ها با احترام از من سوال می کردند که آیا هرگز در این مورد شک نکرده ام و شاید یک فانتزی ورویا بوده ، یک رویای بچگانه . و من جواب میدادم خیر .

س : نه ؟ عالیجناب ؟ راستی در دوران کودکی فقط خوابنا شده‌اید یا اینکه در سن بلوغ نیز برایتان اتفاق افتاده ؟

ج : گفتم که فقط در کودکی . در سن بلوغ فقط خوابنا دیدیم . به فاصله های یک سال یادسوال همچنین در سن هفت یا هشت سالگی مثلا دوبار خواب در عرض پانزده سال دیدم .

س : چه خواب هائی ؟ عالیجناب ؟

ج : خواب هائی مذهبی که بر روی اعتقادات من پایه گذاری شده اند . خواب هائی که می دیدم می بایستی بعد از دو یا سه ماه اتفاق بیفتند و دقیقا بعد از دو یا سه ماه واقعا اتفاق می افتادند . ولی چگونه خواب هائی بودند نمی توانم به شما بگویم . خواب های شخصی نبودند بلکه در مورد مسائل داخلی بودند بنابر این اسرار دولتی . اما اگر من بجای کلمه خواب و رویا کلمه هشدار یا بکار ببرم شاید شما بهتر درک کنید . من به از این پیش خبردار شده ام . کسانیکه هستند که به از نو بوجود آمدن اعتقاد دارند و نیز به از پیش خبردار شدن . من مرتب از پیش خبردار می شوم . شامه من نویسم حتی روزیکه از فاصله شش پایی به من تیراندازی کردند . شامه من بود که مرا نجات داد . وقتی قاتل ششگ هایش را بر روی من خالی می کرد من با رقص پای هماهنگ با کسرها خود را نجات دادم . و ثانیه ای قبل از اینکه قلب مرا نشانه سپرد خود را آنجان جابجا کردم که ششگنه من شانه من اصابت کرد ، یک معجزه ، من به معجزه اعتقاد دارم . اگر خوب فکر کنید پنج ششگ به من اصابت کرده بود ، یکی به صورت ، یکی به شانه ، یکی به سر ، و دوتا به بدن ، و یکی در لوله هفتتیر گیر کرده بود باید به معجزه اعتقاد داشت . من با حوادث بیشمار هوائی روبرو شده ام ولی همیشه سلامت بیرون آمده ام آنها به خاطر یکمعجزه ، خواست خدا و پیغمبران . شما را ناباور می بینم .

ج : من حتی زحمت تکذیب کردن را به خود نمی دهم . من حتی نمی خواهم اسم برای تکذیب گفته شود .

س : اما چطور ؟ اگر شما تکذیب کنید ، همچنان خواهند گفت که شما عروسی کرده‌اید .

ج : قبلا از طریق سفارتخانه هایم تکذیب کرده ام .

س : و هرگز هیچکس باور نکرده است

انتخاب مصالح ساختمان خانه خود رادارد. البته مشورت بایک مهندس ساختمان‌امریست بسیار ضروری ولی این را نباید با حق انتخاب اشتباه کرد.

در برابر این موضوع که اگر اصل لزوم خواستن عقیده مردم درباره حکومت را بپذیریم دیگر نمی‌توانیم آن حکومت را پیشاپیش متصف به صفت خاص و باقواعد و ضوابط معین بکنیم ، آقای دکتر حجاری مقاله فرموده می‌پرسد : « تاگر حکومت آینده ایران را به اسلامی ، توصیف کنند خطا است ولی توصیف کردن حکومت آینده ایران را به سوسیالیستی ، بقول شما و یا کمونیستی خطا نیست ؟ » آقای دکتر حجاری خوب میدانند کسی بی‌نهاد نکرده است که حکومت آینده ایران پیشاپیش متصف به سوسیالیستی یا کمونیستی بشود و این‌سوال ایشان تنها بغیرت‌گریز از تناقض آشکاری است کهدموکراسی با جزم گرائی دارد. این طرز استدلال با تفنگی فکری بیشتری به خطر پدیده نوشته ایشان راجاهت است. در آنجا که آقای دکتر رحیمی‌پیشنهاد آزادی بلاشرط بیان و اجتماعات را در یک دولت موقت میکند تا بدین ترتیب فرصت هرشه افکار و عقاید فراهم گردد تا مردم بتوانند ، بعد ازمدتی که از یکسال تجاوز نکند ، با آگاهی کامل در رای گیری شرکت بکنند ، آقای دکتر حجاری می‌پرسند : « چرا شما هم که خود را مخوار ملت می‌دانند و می‌خواهند اندیشه های خود را به اکثریت تحمیل نمایند و در نهایت بگونه فاسدکاری یا مجارستان ملت ما هم گدای در خانه روس یا چین قرار گیرد. ملت مسلمان ایران را تحقیر کرده و نسبت مسلمانان را به بی‌دینی ، ملتی که گویش‌ها قرن‌ها نیروی شیطانی استبداد و دیکتاتوری می‌فشرد و در کویری از سگوت کرم آفرین نزدیک بود خود را کم کرده وکارخفان به جانی رسیده بود که خواندن یک مقاله‌سازنده کار را به دادپرسی ارش می‌رساند .»

اولا هر چه بدستانی اندیشه های کسی که بر ارزش آرا احکامه مردم تاکید میکند نمی‌تواند در پی تحمیل اندیشه های خود باشد ، اکثریت قاطعی ، باشد ، ثانیاً برخلاف آقای دکتر حجاری بنده عقیده ندارم که شرکت آگاهانه مردم در تعیین سرنوشتخود آنها را بگدای در خانه روس یاجپن، خواهد کرد و ثالثاً واقعیت وجود همان اختناق شدید و درازمدت یک دوران آزادبلاشرط قبل از تعیین سرنوشت را واجب حتمی می‌سازد . ولی معلوم است که آقای دکتر حجاری از آزادی بلاشرط ۱۱۹ ، وحشت دارند و آزادی مورد نظر ایشان نباید جامعه را به مخراگه‌گویی ، تناقض‌گویی و ذهنی-گرائی مارکسیستی ۰۰۰ آلوده سازد .»البته حق قضاوت درباره همجو خرافات و اشتناض گویش‌ها راهم آقای دکتر حجاری برای خودش حفظ کرده وقول داده است که قواعد و ضوابط این امر را هم در کتابی چاپ و خوانندگانخودرا مستفیض فرمایند. آقای دکتر حجاری قائل از این واقعیت است که آزادی اندیشه و بیان قید و شرط برادر نیست ، و هر نوع قید و شرطی دراین باره تنها میتواند نمایانگر درجه اختناقباشد. دراینجا باید لازم میدانم ازهمان آقای بنی‌مسهر که حتما مسرود نانیسده آیت‌الله خمینی میباشد ، مطلبی در این باره نقل کنم . آقای بنی صدر می‌نویسد : « من طرقدار این عقیده هستم که هرگونه سانسور چه با وسائل ذهنی و چه مینی مخالفت‌قطعی با اسلام است و بانص صریح قرآن در تضاد . بنظر ما هرکه هرچه می‌خواهد بیان منتشر کند ، البته مسلم است که آزادی‌عمل در هر جامعه‌ای مطابق قوانین آن جامعه محدود می‌شود و نیازی به کتاب قواعد و ضوابط فردی ندارد . از این روی بنده باور نمی‌کنم مردم ایران برای مطالعه کتاب و آینه‌های دکتر حجاری درباره اندیشه و بیان عمل جمله خاصی داشته باشند.

حدود حقوق فرزندان بیرو فلسفه های دیگر را هم آقای دکتر تا اندازه‌ای مشخص کرده است : آنها حق تصمیم گیری نخواهند داشت زیرا که در حزب کمونیست شوروی هم تصمیم گیری بسا کاپیتالیست‌ها نیست . البته آدم انتظار ندارم که آقای دکتر حجاری چگونگی کار کرد حزب کمونیست شوروی را مبنای استدلال خود قرار دهد.

با همه اینها در میان حلاصت‌تصمیمانه آقای دکترحجاری به یک نفر اهل قم که جرات کرده است اندیشه و افکار خود را بی‌برده بگوید ویاپس از یک سال اختناق مطابق نفسی تازه کند ، چند نکته روشن و امیدبخش وجود دارد . مثلاً می‌گوید :

« در یک جامعه اسلامی احدی صاحب قدرت نمی‌شود تا انگیزه‌ای برای فساد بوجود آید ، قدرت را تنها جامعه بدست دارد و رهبران اسلامی بدون هیچ امتیازی ازدیگر برخوردارند ، پاسداران و خدمتگزاران انقلاب اسلامی هستند ودر جای دیگر می‌پرسد : ... اگرمنظورآن ازسوسیالیسم برقراری عدالت اجتماعی ، زیرا گذاشتن نظاماتطبقاتی مشارکت اجتماعی در امر حکومت ، تأکید بر منافع اجتماع ، نظارت شدید حکومت بر اقتصاد و در نهایت جامعه نوآرمانی درجهان ساختن (باشد) این همان شاهانه‌ایست که بر تنه درخت جهانپیشی اسلامی دیده میشود ، و باز هم وقتی که می‌گوید : بی‌تردید هر ایرانی مکلفی و مسئول میدانم که همواره جمهوری اسلامی ، یعنی بجای یک فرداحاد ملت در امر اداره کشور با رای دادن خود دخالت میکند ....»

برداشت من از این مطالب آقای دکتر حجاری این است که جامعه روحانیت هرگز در صدد تحمیل فلسفه ، قواعد و ضوابط خود به مردم ایران برنخواهد آمد و تنها این قواعد و ضوابط را در کنار قواعد و ضوابط فلسفه های دیگر درمعرض افکار عمومی قرار خواهد داد و از آنجا که به عقیده هم ما مسلمانان ، قواعد و ضوابط اسلامی دارای ماهیت مرفعی و ارزش‌ذاتی است ، اغلب آنها تحت همان اسم یا اسامی دیگر از طرف مردم پذیرفته خواهد شد وجزو قوانین مللکی درخواهد آمد . تنها در این صورت است که این قواعد و ضوابط میتوانند بطور دموکراتیک به‌زندگی مردم ایران راه یابند و تنها در این صورت است که یکی ازطولانی ترین مبارزات حق-طلابانه تاریخ ، که مردم ستمدیده ایران‌مفتاد و پنج سال است بار سنگین آن را بدوش میکشد ، می‌تواندپندهای نهایی خودبرسد و تنها در اینصورت است که در جمهوری اسلامی ، میتواند مصداق پیدا کند.

محیط او ، تحول یابد تغییر کند ولی خود قانون ثابت و معتبر بماند؟ درست در پاسخ به این سؤال است که مرفعی از مرتجع ، تحول‌گرائی از جزم گرائی و دموکراسی از استبداد تفکیک میشود. البته بنده از شمول قوانین لایزال الهی برجهان فوق طبیعی‌حرفی ندارم ولی جهان مادی به امر خداوند از قانون لایزال دیگری پیروی میکند و آن‌قانون تحول است و مفاهیمی از قبیل پیشرفت،ترقی و دیگرگونی تنها به‌لحاظ جاری بودن این قانون کلی مصداق پیدا میکنند. آقای دکتر حجاری خوب می‌دانند جزم گرایان که معتقد بشمول قوانین ثابت بر جهان مادی بودند چه‌اراهای جز انکار امکان هرگونه تحول و دیگرگونی اجتماعی را نداشتند و درست بهمین علت مخالف هر نوع تحول و پیشرفت اجتماعی بودند . مقبضینی جزبگرایان بی‌پهلو چه در قانون لایزال منطقی نبود زیرا ایشان متعصبتر از آن بودند که قانع شوند. تنها بر اثر سرعت فزاینده دیگرگونی جامعه انسانی در دو قرن اخیر بود که این عقب نشینی را اجتناب ناپذیر کرد ولی هنوز هم اینجا و آنجا افرادی با گروه هائی مانند انجمن طرقداران اصل مسلط بودن زمین (زیراند) وجود دارند و بطور مذبح‌خانه در تلاشند تا ثابت کنند که زمین کروی نیست ۱ پساز خوشحالی که می‌توان دید روحانیت مرفعی را در این‌باره از همان نوشته آقای بنی‌صدر بیاورم: « ما باید انسان را متحرک وحرکت اجتماعی راداشتی تلقی کنیم لذا این حرکت باید در نظامی انجام گیرد که ما را بمقصود برساند. پس اسلام باید چنین نظامی باشد .»

از این روی خیلی متاسفم آقای دکتر حجاری نگفته‌اند کدام ملای حقوق معتقد به وجود اصول یا قوانین ثابت و غیر قابل تغییر در جامعه هستند و از همجو اصولی درکامیک از جوامع امروزی پیروی می‌شود . آقای دکتر حجاری شاید فراموش‌کردند بگویند قوانین متغیریکه بنا به قول ایشان ، نمایندگان ملت به کمک کتابهای فقهی و زیر نظر مجتهدین در تدوین آفاده‌هاخود خواهند کردهرگز نباید مغایرت یا تناقضی با آن‌اصول ثابت داشته باشند . به عبارت دیگر مردم در تدوین قوانین اصلی هیچگونه نقشی‌نخواهند داشت زیرا که این قوانین ثابت و غیر قابل تغییرندو فقط روحانیت شیعه می‌تواند آنها را تشخیص داده و اعلام کند. درموردقوانین متغیر هم اگر بطور پیش‌ساخته‌ای در کتابهای فقهی نبوند آنگاه نمایندگان ملت می‌توانند زبیر نظر مجتهدین و در چهارچوب همان اصول کلی قوانین لازم را وضع کنند و روحانیت شیعه در اجرای چنین قوانینی نظارت نخواهند داشت . در اینجا است که ماهیت نظام حقوقی حکومت اسلامی مورد نظر آقای دکتر حجاری نمایان میگردد. آقای دکتر حجاری لابد می‌دانند که حاکمیت در داشتن پست اداری نیست بلکه در جاری ساختن قوانین است و حاکم در واقع کسی است که فائوشن اجرا می‌شود و اجرا کنندگان قانون ، یعنی دارندگان پست های اداری ، چیزی جز خادمان حاکمینیستند و ملت مدلا روحانیون به قبول پست های اداری ، که آقای دکتر حجاری ابتقدرویش شایسته میکند ، ایستد که طبعاً هر حاکمی نخستین بر جای خادمان را نودشان خود می‌داند . پس حاکم یعنی فرد یا افرادیکه منشاء قانون است ، اگر قانون

هر اندازه که يك فرد فلسفه یا ایدئولوژی خود را کامل و بی‌عیب‌قلمداد می‌کند به‌همان اندازه تعصب خود را نمایان می‌سازد .

از یک طبقه یا از یک گروه ناشی شود آن طبقه تمام ملت ناشی شود ملت حاکم است و حاکمیت ملی تنها در این صورت‌می‌تواند مصداق پیدا کند. بنابراین حاکمیت ملی برود کلیت فراقبیل تجزیه استوار است. نخست آنکه هم قوانین ، بدون استثناء از اراده ملت ناشی گردد و دوم آنکه همه افراد ملت ، بدون تبعیض ، در تدوین این‌قوانین سهم باشند . حالا روشن شد که منظور آقای دکتر رحیمی ازحاکمیت مطلق روحانیت است تمام تصمیم پست اداری نبوده بلکه جاری ساختن اصول و قوانین مورد نظر روحانیت ، با سلب اختیار انتخاب از مردم، بوده است.

آقای دکتر رحیمی مینویسد : « اگر برای حکومت مردم از پیش قواعد وضوابطی تعیین کنیم در آنجه که مربوط به مردم است خواه ناخواه مردم را کنار گذاشتیم .» و آقای دکتر حجاری پاسخ می‌دهند:«آیا قاعده افسار به فرد مقدم برنوع است ، کنار گذاشتن مردم است ۱۱۹ بنده مجبورم مطلبی را که در آغاز این نوشته ذکر کردم بگویم و آنکه آقای دکتر حجاری و همفکران ایشان نگران کم و باز بگویم که بحث بر سر معایب و محاسن قواعد و ضوابط‌اسلام یا از آن‌هیچ فلسفه و مکتب دیگری نیست بلکه موضوع اصلی قائل شدن حق انتخاب راه زندگی و حق تعیین سرنوشت خود برای مردم است . اگر قاعده ا افسار به فرد مقدم بر نوع ، در مردم با اختیار و آزادی انتخاب کنند می‌شود دموکراسی و به بازی گرفتن مردم و اگر همان قاعده را بدون انتخاب آزادانه آن بوسیله مردم به اجرا گذارند میشوود استبداد و کارگذاشتن مردم . سدموکراسی پس اسان یک اختیار است : اختیارانتخاب راه زندگی و تعیین سرنوشت خود وجود مداوم این اختیار در جامعه لازمه زندگی-مدرکاتیک میباشد و با انجام یک رفتارندوم و با انتخاب یکجلس کارآن خاتمه نمی‌پذیرد.

آقای دکتر حجاری خطاب به آقای دکتر رحیمی مینویسد : «ابتقد از کله پیش‌دکتر ساخته سخن نگوئید . ضوابط پیش ساخته اسلامی بگونه مصالح ساختمانی است که از طبیعت میگیرند . آیا میتوانید خانه‌ایسازید که مصالح ساختمان آن از زمین ، زهره ، ماه ، خورشید و دیگر سیارات نباشد ؟» اولاً باید گفت که ضوابط همه مذاهب و ایدئولوژی‌هااز طبیعت انسان و محیط او گرفته شده است و به‌لحاظ متحول بودن خودطبیعت هم ازضوابط تغییر پذیرند و ثانیاً هر صاحب خانه‌ای حق

آقای‌دکتر حجاری استدلال میکند که: «ایشان شورای انقلاب اسلامی برای انتقال دولت تشکیل داده‌اند .» البته همگان به روشن‌بینی، خرد و استعداد رهبری حضرت آیت‌الله خمینی، که در این مبارزات طولانی به‌ثبوت رسیده ، ایمان دارند و کاربرد صفت «اسلامی» بوسیله ایشان ، چنانکه در مورد اماتت گفته شد، معنی بسیار دموکراتیک‌دارد ولی متأسفانه اشخاصی مانند آقای دکتر حجاری مشتبه شده و مانند دیکتاتور های تازه به دوران رسیده‌ها صاحب نظران را ، با تخطئه به اینکه نظریان باتشیع است ، یا اسلام منافات دارد، به بندد . ایشان باید از همین حالا بدانند که نظام طاغوتی باآنهمه توپ وتانک و مسلسل ، شکنجه‌گاه ها ، زندانها و پشتیبانان خارجی‌اش توانست‌تقیام آزادیخواهی مردم ایران را برای همیشه سرکوب کند و هیچ قدرت‌دیگری هم قادر نخواهد شد زمان را به‌عقب برگرداند . درباره وجود خودکامان در شرق ، آقای دکتر حجاری یا مطلب را درست درک

پاسخ دکتر قاسم افتخاری استاد آشکده حقوق وعلوم سیاسی دانشگاه تهران به دکتر سید عبدالرضا حجازی

جهنم تاریکی بنام اختناق

نکرده‌اند و یا همدا خواسته‌اند از اصل موضوع اجتناب کنند. آقای دکتر رحیمی نوشته است: «چند قرن است قربان می‌گویند که ملت‌های مشرق زمین لایق‌آزادی و دموکراسی بی‌قید و شرط را ندارند و همیشه باید در پای علم خودکام‌های سینه بزنند .» آقای دکتر حجاری پاسخ می‌دهند که آیت‌الله‌خمینی علاوه به خودکامی‌نداردند. معنی مطلب مورد بحث اصلاً این‌نیست که رهبر بخصوصی خودکامه است یا نه. معنی مطلب این است کهتنها دموکراسی میتواند از پیدایش خودکامان جلوگیری کند. در شرح برخی از ویژگی‌هایجمهوری اسلامی مورد نظر خود ، آقای دکترحجاری می‌گوید: «مراجع تقلید اظهار حاکمیتی نکرده‌اند و درصدد به‌پشت رساندن روحانیت نیستند ، تنها میخواهند قانون بدون تبعیض اجرا گردد .»

از این توضیح ، خواننده از خودش می‌پرسد چه لزومی دارد که همجو نظامی جمهوری اسلامی ناییده خود زیارک در اینجا برای روحانیون هیچ نقشی بجز طرقداری از اجرای قوش پیشینی نشده است و در هر جامعه‌ای تقریباً همه افراد خواستار اجرای قانون بطور مساوی و عادلانه می‌باشند . جان کلام البته در همان لفظ «قانون» است. در واقع سؤال این‌نیست که در جمهوری اسلامی روحانیت‌شیعه چه پستی خواهند داشت. بنده بسهم خود عقیده دارم که روحانیون به همانند تمام افراد جامعه باید حق تصدی هر پستی را بنا به تخصص و علاقه خودشان داشته باشند . سؤال اصلی تر این است که روحانیون در اجرای این قانون نظارت خواهند نمود. آقای دکتر حجاری هیچ تردیدی باقی نمی‌گذارد که در جمهوری اسلامی مورد پسند ایشان قوانین اسلامی را ، درنگونه که خود تعبیر میکنند ، در تمام سطوح و شئون‌زندگی جاری خواهند بود . شرح و چگونگی تدوین این قوانین راهم بهتر است از قلم خود ایشان بخواهیم ، فعلاًای حقوق می‌گویند بهترین قانون آن قانونی است که در ادای یک سلسله اصول ثابت و یک سلسله اصول متغیر باشد، اصول ثابت برای قلم جامعه ایست که در اسلام ضروریات اسلامی می‌نامند و اصول متغیر که جامعه را بر هر شرایط زمانی و مکانی و با هر نوع تحولات و تغییرات مدرنی تطبیق میسازد وفعلاًاسلامی ، مجتهدین و نمایندگان ملت در یک جامعه اسلامی این ماموریت را بعهده دارند .» از این‌نوشته و از استعمال کلمه «مرفعی» درجند مورد می‌توان نتیجه گرفت که آقای دکتر حجاری اصول تحول راپذیرفته است و آن وقت سؤال اصلی از آقای دکتر حجاری اینطور مطرح میشود : بطور ممکن است که موضوع و مشمول قانون ، انسان و

برداشتن نظام طبقاتی از الفیای سوسیالیسم علمی هم می‌باشد ودر نتیجه نه تنها از این نظر سوسیالیسم علمی باتشیع منافات ندارد بلکه همان هدف، اسلامی را دنبال میکند . توضیحا اضافه میکنم که فرق اساسی میان سوسیالیسم علمی و سوسیالیسم های نوع دیگر دراستد تکیه اولی بر مطالعهاجتماع از دیدگاه طبقاتی است و برقراری عدالت اجتماعی را تنها درگرو از میان رفتن نظام طبقاتی می‌داند . پس اگر هدف نهائی اسلام و سوسیالیسم در برقرار کردن عدالت اجتماعی ابتقدر بهم نزدیک است چرا آقای دکتر حجاری تا بدین حد از سوسیالیسم‌علمی اکراه و تفر دارند ؟ برخی ازروحانیون مرفعی ملت این اکراه را ، علاوه براعتقادات مذهبی ، در این میدانند که سوسیالیسم‌علمی عملاً دستاویزی برای استعمار شرق شده است . سؤال من از این روحانیون مرفعی، که همواره پیشرو مبارزاتضد استعماری‌است ایران بوده‌اند ، اینست که آیا هیچ فکر کرده‌اند که ممکن است استعمار غربهم در

پاسخ دکتر قاسم افتخاری استاد آشکده حقوق وعلوم سیاسی دانشگاه تهران به دکتر سید عبدالرضا حجازی

جهنم تاریکی بنام اختناق

کشاکش خود با استعمارشرق‌در ایجاد این تفرقشی داشته باشد و یا بخواد ازان برای بقای سلطه استعماری خود نسووم استفاده کند ؟ مبارزه ضد استعماری برای موفقیت خود مجبور است همه جانبه باشد و بویژه برای موامل فرهنگی توجه خاص بنماید.

در بحث از نقش روحانیت در یک حکومت اسلامی آقای دکتر حجاری می‌گویند : «وامم پیشوای اسلام ، باید در تمام شئون زندگی دخالت کند و برای ادارمجامعه براساس عدل و قسط قیام کند. البته ایمن بدان معنا نیست که اداره کشور ایران تنها بدست ملای شیعه وبقول شما روحانیون!! خواهد بود.» من البته نمی‌دانم منظور آقای دکتر حجاری از دخالت امام یاپیشوا درتمام شئون زندگی چیست . اگر منظورهدایت و تشویق مردم به رفتار و کردار نیک باشد بسیار خوب است و میتواند در اصلاح فرد وجامعه نقش بزرگی بازی کند ولی اگر منظور از این دخالت مجبور کردن مردم به پیروی از یک روش خاص زندگی باشد از استبداد مطلق فراتر رفته و به توتالیترسیم یا یکتازی میرسد . اداره کردن جامعهبراساس عدل و قسط عالیرتین هدف است سمرطور بر اینکه مردم در تعیین و اصلاح این مسیر ها سهم داشته باشند و در غیر اینصورت یعنی در حالیکه ملای های پیش ساخته‌ای را به نام عدل وقسط حاکم بر زندگی مردم کنندباز هم حد اعلاي استبداد خواهد بودوفراموش نکند که استبداد و اختناق لازم و ملزوم یکدیگرند . برای روشن شدن آقای دکتر حجاری و همفکران ایشان مجبورم بنظرم روحانیت مرفعی از امام و نقش او را از قلم آقای بنی صدر بکنی از پاران نزدیک حضرت آیت‌الله خمینی را که در روزنامه کیهاننورخ اولهمن ماه جاری آمده است هینا نقلکنم: «آقایبنی‌صدر در شرح‌اصول جمهوری‌اسلامی مورد نظر مینویسد : « اصل سوم ما امام است. برای رسیدن به چنین وضعی انسان باید خود مدیر خود باشد . اینکه من می‌آیم ایران و اوضاع رادرست میکنم ، درست نیست. انسان باید دررهبری جامعه شرکت کند و این حق عمومی است و سلب شدنی نیست . هر بشری راباید امام تلقی کرد . در غیر اینصورت به این برمی‌خوریم که همیشه هدای را رهبر بشناسیم و بقیه را بپیرو .» بهین تفاوت ره از کاست تا به کجا ؟ در نتیجه این اطمینان آقای دکتر حجاری که اداره کشور ایران تنها دردست ملای شیعه نخواهد بود نمی‌تواند تقسیم دلگرم کننده‌ای برای خواستاران مردمسالاری باشد .

درمورد اینکه حضرت آیت‌الله خمینی علاقه ندارند که حاکم مطلق ایران باشند ،

آیا همجو ملای با عدالت اسلامی سازگار هست ؟ در بحث از سوسیالیسم آقای دکتر حجاری می‌پرسند : « کدام سوسیالیسم را می‌گوئید و می‌خواهیدملت مسلمان ایران را به سوی آن سوق دهید ؟ اگر منظور سوسیالیسم علمی است، آن‌که مرحله گذرا و بلوغور بمکونیسم است و شما خود را شیعه، مرفعی کرده‌اید و تشییع منافات دارد باکمونیسم .» در این‌بینان تخطئه آمیز آقای دکتر حجاری نکات تاسف انگیز بسیاری‌نهفته است وبنده تنها به‌چندتای آنها اشاره میکنم. اولاً این استدلال که کمونیسم با تشییع‌منافات دارد و پس نباید حرفش را زد درست‌همان بهانه رژیم استبداد است کهباملم کردن این بساط اختناق خودرا بر سراسر خاک ایران کشور گسترده وهرمخالف روحانی و فیز روحانی خود را با همان استدلال به سیامجال ها با گورستان ها فرستاد و درست برای برجپین همان بساط است که ملت ایران و آقای دکتر حجاری به رهبری حضرت آیت‌الله خمینی بپا خواسته‌اند . ثانیاً درهم اجتماعی طرد یاتکفیر تنها یک ایدئولوژی کافی است که آن جامعه را بمسوی اختناق و تسم و موارض ناشی از آنسوق دهد زیرا کعبه رژیم‌ها بویژه رژیم در حال انهدام ایران ، چنانکه دیدیم ، همه مخالفان خود را به ایدئولوژی تکفیر منسوب و سرکوب کرده‌اند گریه که اغلب این مخالفان هیچ نسبتی باآن ایدئولوژی نداشته‌اند . مگر فراموش‌کرده‌اید کهمجاهدان انقلاب مشروطه‌را به انتهابیگری سر می‌پریدند و در زمان آزادگان مذهبی و غیر مذهبی را نخست به داشتن گرایش‌های تکفیر شده منتم و سپس به دادگاه های فرمایشی ، به‌شکنجه‌گاههای ساواک و به دیار عدم روانه میکردند . بنده در اینجاقتصد هیچگونه قضاوت اخلاقی در باره هیچ ایدئولوژی را ندارم تنها منظور امتست‌اندامم که اختناق چگونه در یک جامعه راه می‌

کوشش در تحمیل حتی بهترین و انسانی‌ترین فلسفه یاسیستم حکومتی به‌دیگران برقراری اختناق را اجتناب ناپذیر میکند

کوشش در تحمیل حتی بهترین و انسانی‌ترین فلسفه یاسیستم حکومتی به‌دیگران برقراری اختناق را اجتناب ناپذیر میکند

یابد وبال ویر می‌گستراند. نتیجه قطعی تاتم‌تورپها و تمام واقیعت این است :آزادی قابل تکلیک یا قابل انحصار نیست و تنها در صورتی می‌تواند وجود داشته باشد که همهگیر باشد . بعبارت دیگر آزادی را برای همه هست و بیاری هیچکس نیست. این اشتراک در سرنوشت یکی از صدها تار نامرئی است که افراد یک جامعه را به هم مربوط می‌سازد . هرکس را هر گروسی که خیال کند با پایمال کردن آزادی دیگران امنیت ایدئولوژی یا فلسفه خود را فراهم می‌آورد در واقع تیشه به ریشه خود زده است زیرا که فاضبان آزادی دیگران‌کانات خود را همواره بصورت از دست دادن آزادی خود دیده‌اند.

آقای دکتر حجاری پس از رد قطعی سوسیالیسم علمی به علت مغایرت آن باتشیع میگوید : «و اگر منظور شما سوسیالیسم لیبرال یا سوسیالیسم تکاملی است باید بداندید هدف همه آنان تأمین عدالت اجتماعی و از میان رفتن نظام طبقاتی است که همه اینها از الفیای اهداف اسلامی است .» بنده خیلی فراترانه و با کمال تاسف اقرار می‌کنم که در مسائل فقهی و شرعی تخصصی ندارم و از این روی هرگز بخود اجازه نمی‌دهم بر چنین مسائلی وارد بشوم و در مقابل ازآقای دکتر حجاری انتظار دارم با وقار روحانیت بپذیرند که در مسائل سوسیالیسم وارندنیستند و بهتر است بحث در این مسائل را به‌عهده اهل فن بگذارند . اگرتمامین عدالت‌اجتماعی و از میان رفتن نظام طبقاتی ، بقول آقای دکتر حجاری از الفیای اهداف اسلامی است و من این مطلب را بنا به اعتبار تخصص ایشان بی‌فکتنو قبول دارم ، باید به ایشان مزده بدم که تأمین عدالت اجتماعی با از میان

در این روز های پر هیجان که ملت ستمدیده ایران ، پس از هفتاد و پنج سال مبارزه مداوم و دادن هزاران قربانی از بهترین فرزندان خود در راه برچیدن بساط استبداد و استعمار و برقراری عدالت ، دموکراسی و آزادی ، هردم کام بلندی پیرامی‌دارد و موانع سر راه خود را یکی پس از دیگری به سرعت پشت سر می‌گذارد ، گروهمر آنتد که از این احساسات برانگیخته‌سپرای اعمال نظرات خودشان و بستن دهان‌دیگران سووه استفاده کنند و این امر باعث تاسف تاسف و نگرانی‌می‌فرزاندگان و آزادگان است که در دوران طولانی اختناق همواره بطور مستقیم یا غیر مستقیم زیر شکنجه روانی بوده‌اند و به امید آزادی روز شماری کرده‌اند . برای این ملت دافیده چقدر دردناک است که پس از اینهمه مبارزه و انتظار ، آزادی را پس نکرده دوباره آن را بر معرض فراریمینند زیرا مسلم استکه آزادی وتحیل عقاید ضد و نقیض یکدیگرند وهررو نمی‌توانند در آن واحد و درمکان واحد وجود داشته باشند . کوشش در تحمیل حتی بهترین و انسانی ترین فلسفه یا سیستم حکومتی به‌دیگران برقراری اختناق اجتناب ناپذیر میکند و اختناق هم به‌نوع خود به چهرن تاریکی تبدیل می‌شود که در آن ستمها ، شکنجه ها ، فساد ها و حق‌کشی های ملایر با روح فلسفه یا سیستم تحمیلی لاجرم جریان فزاینده‌ای پیدا میکند . این نه تنها ابتدائی‌ترین درس تاریخ بشریت است بلکه ما خود بهترین شاهد زنده این حقیقت بوده‌ایم.

آقای دکتر مصطفی رحیمی در نوشته فاضلاته و درمین حال فروتانه خود ، که در روزنامه آیندگان مورخ ۲۵ دیماه انتشار یافت ، کوشیده‌اند با منطقی بسیار محکمان لکته مهم را بر رهبر بزرگ این‌نهضت یاد - آوری کنند ولی آقای دکتر سید عبدالرضا حجازی در پاسخ مجولانه خود که در دو شماره روزنامه آیندگان مورخ ۲۶ و ۲۷ دیماه درج گردید ، همدا با سهوا لکته‌اصلی مطلب ایشان را ناییده گرفته و به سبب یک موعظه به برشمردن محاسن فلسفه‌اسلام و جمهوری اسلامی پرداخته است و در این پاسخ همواره سبکی به کار برده است که بنده مجبور به رعایت نظوقانیه آن می‌کنم.

آقای دکتر حجاری مینویسد : « برای بی‌بنیادی ریشه های آنچه در مقاله طولانی خود نوشته‌اید کفایت می‌کند گفته شود از یکسو آگاهی چندانی به مفاهیم مرفعی-اسلامی ندارید و از کنار ساحل اقبانوس فرهنگ علمی اسلامی می‌گذر نکرده‌اید .» البته هرسانطوریکه بنده اشاره کردم بحث صلا بر سر معایب و محاسن فلسفه اسلام یا بزرگی و کوچکی فرهنگ علمی آن‌نیست. حقیقت اینست که اکثریت قریب به اتفاق‌مردم ایران اسامندند وهممسلمانان به فرهنگ اسلامی خود می‌یالند وحقیقت دیگر آنکه این امر اختصاص به مسلمانان ندارد و پیروان هر مذهب ، هر ایدئولوژی وهر مکتب‌فلسفی خود را وارث بزرگترین و انسانی ترین فرهنگ عالم می‌دانندونجات خود و تمام بشریت را تنها در گرو پیروی مغانکی ازآن می‌بینند .جای‌تعجب است آقای دکترحجاری که خود را با اقبانوس فرهنگ علمی‌اسلامی غوطور می‌دانند بطور به این واقیعت پیش‌را افتاده بی‌نبرده‌اند و واقف نیستندهر اندازه‌ای یکفرد فلسفه یا ایدئولوژی خود را کامل و بی‌عیب قلمداد می‌کند به‌همان‌اندازه تعصب خود را نمایان میسازد و تعصب‌برای است بی‌بازگشت به سوی اختناق و ستم و حق‌کشی.

آقای دکتر حجاری در همانجا می‌گویند: « شما چندان مقصر نیستید و این رژیم بر اختناق ایران بوده است که نگذاشته‌جامعه ما در ارتباط با ایدئولوژی اسلامی و جهان بینی آن قرار گیرد .» کاملاً درست است . ولی آیا این تنها ایدئولوژی اسلامی بودکه رژیم بر اختناق جلو ارائه آن راگرفته بود ، همه ایدئولوژی‌های مرفعی سرنوشت یکسانی داشتند و این طبیعی است که پس‌ازبرچیدن بساط اختناق همه ایدئولوژی‌ها باید فرصت هرشه و ارائه خود را داشته باشند و نه اینکه یکی از آنها با حمله خود را دردمست حاکمیت قرار دهد . سؤال من این استکه

شاه:

(بقیه از صفحه ۷)
چ : خیلی قوی است ، ولی نه آنقدر که بتواند در مقابل روسها دوام بیاورد . ایمن مسلم است . مثلاً ما هم ایمن نداریم . ولی من احساس می‌کنم که اگر جنگ سوم جهانی شروع شود پترانیم دوام بیاوریم . بله ، من کلمت جنگ سوم جهانی ، بعصیها فکر می‌کنم جنگ سوم جهانی ممکنست از مدیترانه شروع شود ، ولی من می‌گویم که خیلی ساده‌تر است و آسانتر ممکن است از ایران شروع گردد . اوه بله ، خیلی آسانتر . در واقع ما هستیم که مواد اولیه انرژی را در دنیا کنترل می‌کنیم و نفت ایران ریسیم به پلای دنیا از مدیترانه نمی‌گذرد بلکه از طریق خلیج فارس و اقیانوس‌هند می‌گذرد بنابراین اگر شوروی حمله کند ، ما مقاومت خواهیم کرد و خواهی نخواهی ما در آن آفتند خواهیم شد و کشور هائیکهکمونیست نیستند دست روی دست نخواهند گذاشت ، مخالفت خواهند کرد ، و جنگ سوم جهانی شروع خواهد شد ... مسلم است . ندای غیر کمونیست از دست دادن ایران‌را تحمل‌نخواهد کرد چون می‌داند با آن همه چیز را از دست خواهد داد . متوجه شدید ؟

س : کاملاً و بصورت پیرهمانه‌ای ، عالیجناب . برای اینکه شما از جنگ سوم جهانی طوری صحبت می‌کنید مثل اینکه همین فردا پوقوع خواهد پیوست. چ : در مورد آن صحبت نمی‌کنم چون امکانش هست یا امید آنکه مرکزاتفاق نیفتد. اما جنگ کوچکی یا یکی از همسایه ها را از نزدیک می‌بینم . در اصل بچن دشمن در مرز های خود دوستی نداریم . لفظ عراق نیست که ما را ناراحت می‌کند .

ادامه دارد
این مصاحبه بدست دانشجویان‌مسلمان دانشگاه تهران در دیماه ۱۳۵۷ ترجمه و در نسخه های معدود ژیراکس و بخش شده است .

« آگهی پذیرش دانشجو »

مدرسه عالی پرستاری پورکاج ، وابسته به سازمان منطقه‌ای بهداشتی و بهداشتی استان یزد با توجه به مندرجات صفحه ۱۴۲ و ۱۴۴ دفترچه راهنمای ورود به آموزش عالی سال ۱۳۵۷ تعداد ۳۰ نفر داوطلب دختر می‌پذیرد (گروه آزمایشی آزاد است)

دانشجویان از بین دختران مجرد ۱۸ تا ۲۶ ساله و سالم انتخاب خواهند شد. به پذیرفته شدگان در مقابل اخذ تعهد خدمت مامانه مبلغ ۷۵۰۰ ریال به عنوان کمک هزینه تحصیلی پرداخت می‌گردد (در صورت استفاده از خوابگاه هزینه تحصیلی برابر مقرر خواهدبود).

پذیرفته شدگان از آموزش رایگان ، بیمه درمانی و کمک های صندوق رفاه دانشجویان استفاده می کنند .

داوطلبان‌می‌توانند برگ درخواست پذیرش زیر این آگهی را تکمیل نموده با فتوکپی کارنامه‌آزمایش همگانی‌سالجاری، حداکثر تا تاریخ ۱۳۱۰/۱۱/۵ به نشانی ، صندوق‌پستی ۲۲۹ یزد با پست سفارشی ارسال‌یا‌شخصاً بدفتر آموزشگاه‌پرستاری مراجعه نمایند . (واقع در صفاییه)

ثبتنام کنندگان نباید در روز شنبه مورخه ۵۷/۱۱/۲۱ ساعت ۸ صبح به قسمت آموزش سازمان منطقه‌ای بهداشتی و بهداشتی برای انجام مصاحبه‌حضوری و معاینه مراجعه نمایند .

نام	نام خانوادگی	شماره شناسنامه	نام پدر
رشته تحصیلی	دبیم متوسطه	معدل کتبی	کل
کل آزمایش همگانی	نشانی کامل ؟	شهر	تاریخ
تلفن :	اعضاء داوطلب	سازمان منطقه‌ای بهداشتی و بهداشتی استان یزد	۲-۱

فرم درخواست پذیرش در مدرسه عالی پرستاری پورکاج یزد

گروهی که مانند ناکستی بگیرند، بهترین گواه بر اوضاع کثیفی هستند که باعث شد تا پهلوان ما به يك آدم فر و مایه ، اربان و عامل دست تبدیل شود

سروح شد. مزینا، دوشه روز او را
بی‌موصدا بود اما هرروز از طریق روزنامه
ها و اخبار و حوادث انقلاب مملکت گویسان
می‌رسید و ما هم ناراحت می‌شدیم، اما
چیزی نمی‌گفتیم. از همین‌جا صحبت‌ها و
عقاید دیم و نقض شروع به بی‌مبگیری
کردند. بچه‌ها چندتا چندتا در جمع
شدند و چیزهایی می‌گفتند.
خودشان دقیقاً می‌دانید با محبتی که
همیشه بچه‌ها بین‌شان داشتند تقریباً روابط
عمومی که در اردو بودام و تمام کار
های فنی اردو گذشته از سرپرستی ارتقا
بی‌انجام میدادم. راستش اینک روزی که
خود فکر می‌کردم که اگر مسابقه‌ها انجام
شود بچه‌ها خواهد شد و آیا همین‌انگیزه
مردم به دست‌ان‌گذاشتن ازین خواهد رفت، گرچه
بسیار دست‌ان‌گذاشتن معتقد بودند که اگر
کشتی بگیریم بستمه آبرویمان نیز برپا خواهد
رفت و دیگر از کشتی چیزی بآین نخواهد
ماند، اما بودند افرادی که جز این نمی‌اندیشیدند.
آرام آرام شهرستانی‌ها هم
روایت می‌کردند و همیشه شکر می‌کردند و به
دلالتی که می‌دانید و در بالاها از آن یاد
کردیم، بچه‌ها هم عقایدشان را با من مطرح
می‌کردند و بین شکل من از همه رویداد
های اردو بااطلاع بودند، اما هیچگاه به
کسی توصیه نکردم که کشتی بگیر یا نه
تکلیف کسی‌مانند که آن زمان، هنوز خفایان
پیدا می‌کرد و مهره‌های بوسی‌داده‌ای که
همه زندگیشان از راه جاپالوسی می‌گذرد
مترصد بودند تا «سدی» بدست آورند و
سرها بیاد دهند!

هرروز و هرشب کار ما شده بوداینکه
سرترین برای سلمتی انقلابیان و بی‌پروزی
مسلمانان دعا کنیم و صلوات بفرستیم، در
حالی که می‌دانسیم این کار کافی نیست و
هم درحد ما نیست. تقریباً نمی‌آید بچه‌ها
منقلب شوند و گروه‌های جاپالوسی را بعد
اکمل رسانده بودند. بطوریکه همه حوادث

اینک امسال مسابقه‌های کشتی-
بین‌المللی کشورمان برگزار نشد، همه از
آن ناخبریم و داستان و داستان کهنه‌ایست که
نخست، ما از آن پورده برداشتیم و سپس
اینجا و آنجا یادداشت‌ها مکتب ما از آن
آگاهی یافت. چرا تا اینجا که نوشتم و
نوشتم، و حکایت از همدلی کشتی‌گران با
انقلاب همگی ملت داشت تا در این‌موضوعه
و در این برهه از زمان که کودک و بزرگ،
زن و مرد، دهقان و روشنفکر و ... همه
از آزادی حرف می‌زدند و از هوای تازه
برای تنفس، کشتی‌گیر ما نیز وظایف‌اجماعی
خویش دانسته و در شرایطی که هزاران
هزار هویت من در خاک و خون می‌غلطد
تا نظام کهنه و پوسیده دیکتاتوری اختناق
ازهم بپاشد، کشتی‌گیر نیز همچون یک
ایرانی و پرتیریس در انقلاب شرکت دارد و
هم نخست را با برانداختن کارآبرام‌هاتاز
می‌کند که درجای خود قدم بزرگی هم‌بست،
کشتی‌گیر و درست اینک و ورزشکار ما،
همیشه بگویند دیگر و طاقت از دیگر
شتر آید چمکنش اجتماع گسترسته می‌شد.
این نکته‌ها که عقیده همه آتاهای بود که
زندگیشان با مبارزه همراه بوده است.
همیشه این گروه که ثابت شد در اجتماع
کم نبوده‌اند و ورزشکاران از همه‌شان به
نرخ‌روزی می‌دانستند که با سفری می‌شود
خریدنی و با «هولی» می‌شود از عقایدش
جدا کرد که بی‌تربید حرف، حرف تو بود.
آزادی بود و آزادی‌کننده‌ای که می‌آید-
و حتی هم می‌باید در فرصتی مناسب به‌همه
این‌ها با باسچی داده می‌شد و چه
روزی بهتر از این روز و چه فرصتی
بهتر از این مسابقه‌ها که کشتی‌گیر جماعت
ما با صدای بلند فریاد بزند که ای ملت! ما
از اعقاب ورزشکاران قدیم این دیاریم و از
پشت پادشاهی که من و تو به آن افتخار
کم کنیم ...

و حرف های اردو را به گوش مسئولان می رساندند.

... بچه ها بدلائل مختلف از تمرین
شانه خالی می کردند و کار را بسرو می
گرفتند. وقتی که پرستیمن اردو را خادمنیال
من فرستاد. در حقیقت من احضار شدویم
با آگاهی قبته با شکجه که یوخی. رئیس
با تندیذ آگاه کرده و تکیه دید که یوئوئست،
آنگاه بن گفت که بازیهایی آسیائی مال تو است
و من در حق تو بد کرده - مقصودش
مسافه های جهانمی مکزیکو بود - من اشتباه
کردم و حالا می خواهم تلافی کنم. من فقط
اجازه نده بچه ها سروردا کنند و خودت
هم میسایشی نکنی. من می دانم که همه کارها
زیسر تو است و تو سرمدان و رهبر هستی
و ... بعد از من نوبت محمود جانلو (شش)،
پورکریسی، جهاندار و عبدالباقر و ... هم
احضار شدند و مورد غصب قرار گرفتند و
تندیذ به اخراج از اردو شدند و ...

بعد از این جریانات با بچه ها جمع
شدیم و همه صحبت از این داشتند که چرا
باید در یک اردوی ورزشی عده‌ای جاسوسی
باشند و با خودفروشی زندگی کنند، چرا
مستولان باید از همه مسائل ما آگاهی یابند
و این کار را چه کسی یا چه کسانی می-
کنند؟

باروز چهارم آبان رسیدیم که از سوی
ملت غزایی عمومی اعلام شده بود و ما هم
تصمیم گرفتیم با یوشین اسامی سیاه، با
مستولان بفهمانیم که هیچ تهدیدی در ما کارگر
نیست و ما هم با ملت همراهیم، همین باعث
شد تا آنها به شدت عمل خود اضافه کنند و
یکی از برنامه‌هاشان هم این شد که عده‌ای
فامور مخصوص که بچه‌ها را ساواکی‌ها
مأمور کشتن می‌خواندندشان، انتخاب
کنند و مواظب ما باشند و واقعا چقدر
متاسف شدیم از اینکه چرا «عده‌ای» به یوشین
که جاسوس رسمی فامور فامور کردند که
الته به شدت ناخفته شدند و باید بدانند که از
این پس نباید انتظار کمترین دوستی از سوی
ما داشته باشند.

محمد رضا طالقانی ، ملی
پوش کشتی ما، پرده از روی
تحریم مسابقه های کشتی بین
المللی ایران برآمده دارد

وقتی ساواک مستقر شد ، خادم هر روز یکبار صبح و یک بار شب را در امر خواست و تمام چیزهای که بچه ها ساواک داده بودند ، موبه و باغبی تمام بروی ما می زد . کار خیلی شدت پیدا کرده بود ، در اطاق های ما امنیت نبود و حتی اطاق ها نیز فالگوشی می استاندند چندبار یکی از مربی های فروخته شده ارباب ها پشت اطاق می دیده بودند . همین مربی صبح بچه ها گفته بود که شما از اطاق طاقانی به طبقه های دیگر بروید ، چون برای طاقانی از طرف ساواک برنامه های بریزم . بچه ها بطور انفرادی به اطاق می آمدند که چه کنیم ، اگر به تنهایی از اردو خارج شویم ، یک طوری برابیان باید درس می کنند . تعدادی از بچه ها معتقد بودند خودمان را به مرضی و ضریخوردگ بریزیم و باین بهانه از اردو خارج شویم . دو سه نفری این کار را کردند ، مثلاً حاجابو ، قشچی ، جهاندار ... بقیه ما هر روز در سالن غذاخوری از طرف دانشجوهای مدرسه عالی ورزش مورد سرزنش قرار می گرفتیم ، همیشه با تسخر می گفتند همین ابروان اعتصاب است . آوقت شما تشکیل دادید ، شما هم به خوتان بیایند نکاتی بخورید ! من همان شب در سالن سینما که به سبب ترس برای ما تهیه دید بودند که قزقران را مشغول کند ، به تدریس دانشجوهای گفته که منتظر فرصت مناسب

هستیم، اما با این وجود تعدادی از بچه ها گفته اند که طعنه های دانشجوین ناراحت کننده بودند و تاریخ مسافرت خالص یک سفرانی بچه ها را به شرکت شاه قسم داد که در مسافرت شرکت می کنند و به جز چند نفر بقیه تصمیم داشتند شرکت بگیرند و نشان دادند که با جاپوایی ها قریب خوردند و وسایل سرگرمی آنها به نوعی قانع کرده است و بلافاصله سی خروج از سالن سفرانی خادم را حاضر کرد و تذکر داد که متخالف شرکت مسافره هستی و از شرکت چند تن بچه ها نیز جاگوری کرده است، برای آسودگی ما، می گویم که همه اردو را مسهم نکنیم، مگر نه از اردو اخراج می کنند

ناراحتی من بیشتر از این بود که نمی توانستم از اردو خارج شوم. حس میکردم زندانی هستم، تعدادی از بچه ها حتی گارد کردند. چهار روز مانده به مسابقه با بچه ها شاهد تصمیم گرفتند به شهر خود بروند، تا حتماً با استیگان آراهمن رفیق شوند. اما اعمال فدراسیون به هزرتایی بود آنها را منصرف نکردند. همه در اردو بودند و خبرها را می شنیدیم و حسرت می خوردیم که چرا در جمع مردم نیستیم و نمی دانستیم چه پیش می آید، اردو آمانگی انجام داده و همه بچه ها منتظر بودند تا یک نفر حرکت کند و به پشت سرش راه بيفتند و حرف های دروغی زیاد شد، هیچکس به کشتی و جام فکر نمی کرد. بچه ها تا آخر شب بیدار بودند و در ساعت ۱۲ ظهر سرورسازی زیادی از بیرون شنیده شد و متوجه شدیم عده ای مشغول نوشتن شعار روی دیوار ها هستند و مریبان هم در اردو بودند - یعنی جوجوت نیستند. آنها فقط زمانی که خادمان اردو بود، در کنار بچه ها قرار می گرفتند و برای رفتن روی سکو و بازداشتن خودشان را نشان می دادند و به دانشمندان های بیست و پنج هزار تومانی فکر نمی کردند - در این شهر جوی برای رفع تکلیف یک تلفن یک دقیقه ای می زدند، تا از حال و هوای اردو آگاه شوند! بالاحظه هرطور بود آن اردو شب لغتی را شروع کرده و صبح اول وقت بچه ها به اتاق من آمدند که خادم احضارت کرده است. وقتی به اتاق خادم رسیدم حس کردم وضع با روزهای گذشته فرق دارد، بلافاصله مرا در یک اتاق درسته استسطاق کردند و گفتند که روی دیوار های اردو نوشته ای که بچه ها نوشته اند نگردد و از من خواستند اردو را ترک نکنم. نمی توانم باور کنید که من چقدر خوشحال بودم، قلبم، روح آرام گرفته بود. در همین بین که من داشتم توی اتاق با باناتا خلوص صحبت می کردم بچه ها جمع شدند و خادم اتاق تابینندن چه می شنود، بمحض اینکه من از اتاق محکم بیرون آمدم، همه دیوارها کردند و در ضمن ناراحت بودند من فقط حالت دانا گفتم که مرا بخاطر این که می گویند جنم ها بی درو دیوار نوشته ای از اردو بیرون کردند.

بین بچه ها و لوله افتاد یک عدد می
خواستند با من اردو را ترک کنند ، و
اقفا برآورد آنها که اردو ماندند ، و با
نگ ما شدند متاسف و اقفا برایشان غصه
خورد که اینها از یلوانی و دروانگی بوئی
نبراند . به اهرجال اکثریت گفتند که اگر
بروی ما هم ما تومی آیم و بلافاصله راه
افتاد شدند تا ایاس بیوند ، رئیس فراسیو
و قتی دید که دارد وضع بدی می شود
مریبا را احضار کرد در یک اتاق درسته
منجر به جو بحث هم شد . ما هم بی
در انتظار بودیم که جلسه تمام شود و بحث
ابد حفاظتی کنیم و برویم تا اینکه بعد
چند دقیقه منصور بزرگوار از اتاق بیرون
و من گفت اقدام خدام کارت دارد . دراتاد
که خدام ، بزرگوار ، سیروسپور ، محمود
جاناو و من بودیم ما شروع به صحبت
کردند و او به شرف خود سخن گفتند
اشتهای شده و گزارش اشتباه داده اند
خواهش کرد برگردم و دستاخر رئیس
مفوز گفت من مقابل اینها زورتو علخوا

می‌کنم و همینطور از دوست و تو بروما
رفتن بچه‌ها شو که همه این چیزها دس
تست. احظه بسیار حساسی بود. از هر
منتظر بودند که چه پیش می‌آید، از
فراسون می‌خواست مسابقات باشک
بگذار شود و از سوئی نچه قصد

اردو را داشتند همه چیز بها و انگاز شده بود که تصمیم بگیریم و نتیجه را برای بچه ها اعلام کنیم. و شکی نیست خواستیم از اتفاق بیرون برویم دوباره آقای خادم آمد و هر دو با صدای بلند گریه کردیم! حال همه منتاب شده بود. آخر برای بچه های سابقه ها با آفتابدر اهمیت پیدا کرده بود، ما خودمان را می دانستیم ولی تصمیم هان بود، باید که استبداد را بیاوریم و یافتم. و اتفاقا با هیچ زبانی نتوانید از این بچه ها حرف زد که چه کار غلطی کردند. خلاصه وقتی آمدیم بیرون دیدم همه آماده اند که برویم، من هم خلاصه ماجرا را برای بچه ها گفته سوار ماشین ها شدم و از کنار گذاشتن رد بیرون محوطه اردو رد کنار زانگانه هیدگر را ببینیم، از رستم رد یک زیارتگاه، وضو گرفتیم، از صمیم باغ دعا کردیم و هفتم شدیم که این سابقه ها را برگزار کنیم و گفتیم برای من و جانلو که مسب این کار بودیم پایبندی درست شود، برویم مطبوعات و موضوع را برگزار کنیم و تلفات کردیم و بهمه گفتیم که برویم دنیای ورنش.

آقای خادم هم برزگر از مامور میکندبه
آنجای بایرید و ما را برگرداند تا رسیدیم
دیدیم بزرگوار و آجاست و بعد از حرفهای
سبیل و تافنی که آقای خادم کرد با آجاست
کار را تمام شده میدانستیم و فقط تاسف می
خوردیم برای آتیهائی که آجاست مانند بی مای
خندیدند، و آزان می خوانند و بما می گفتند
که ما می خواهم کشتی بگیریم و اتوبیل
دریافت کنیم و من برای آتیه تاسف میخوردم
در مقابل مثلا محمود اسمعیل و ۸۸ گیلویی
که کارگر بود که اگر کشتی را نمی گرفت
حقوقش قطع می شد، یا مثلا نظیر نوائی ۸۲
گیلویی بنی گفت که به فلاتی بگو اگر بخاطر
ماشین کشتی می گیری من خواهم اتوبیل
را به تو بدهم یاوردکار ما کارشکنی نکن
بهرحال فردای آتروز که همه جریان را
فهمیدند کار حتی به «دربار» کشید و از بالا
مستقر دادند که کشتی را انجام ندهید گمانه
در اردو وادیه بودست انداز لارازت بخانه
برگشتند، بعد از آن هرچه که من میفرمود
نقد دوستانم قرار می گرفت حتی در دانشگاه،
روزنامه آندگان هم که کست تمام خدایان
میدانید نتیجه چه شد؟ چند روز بعد مرا به
فراسویون خواستند که من رفتم اما طسی
نامه ای تشکر کردم و از شخص آقای خادم
تشکر کردم که مرا به فراسویون خواستند
در ضمن برای گزارش هر دم در نزد آمد اما
آقای خادم هرچا رسید نامه مرا نشان داد که
طالمانی نامه نوشته و خردخواهی کرده و دو
روز بعد به من خانه می تلفن می شود و می گویند
که کلاتری تو را می خواهد رفته دیدار
چهار گزارش دارم که مربوط می شود به یک
نام های من که سنگین است تحریع دارد بگو
مرا مسبب اطلاع اعلام بوند ؟ اما بشر از
همه این بود که بعد از اینکه سه سال مرارت
در ورتش میباشتم مرا از کلاتری به زندان
باشعار ببرد ؟ آتیم با کشتی در هرچه می
برسم مثل چیست فقط می گفتند تو خیلی
خطرناکی تا محوطه زندان حتما باید بادتستند
و تو بری و من چندروز بعد از آزاد شدم ولی
هنوز در فکر این هستم که چطور میشود با
این کار اختناق را از بین برد، فکر می کنم
بسرزوی نزدیک است و شاید این آغاز راه
باشد ...

طالبانی در بایان نامه‌اش اسامی گروهی را که نخواسته‌اند همدلی کنند و مایل بوده‌اند که حتا در این شرایط بحرانی هم کشتی‌گیرند و احیاناً به پول و جایزه‌ای برسند آورده که نزد ما محفوظ است.

هیچ نخست وزیری

از مقامات و ابنیه سوء استفاده بی اندازه‌ای دارند، باید گفت می‌کنند، ما اطلاع داریم، ممکن است که مزدورانی هم متأسفانه در بعضی از مساجد وجود داشته باشند که نسبت و در بعضی از مدارس و در بی ایشان نظر خوبی نداشته بعضی حتماً در بیمارستان باشند.

قدرت مراد

دکتر بختیار درباره یوزرای
زندانی و نحوه محاکمهی آنها
گفت:

(بفیه از صفحه اول)
 بشور و نخست وزیر کمالی از
 ارتش بخواهد و حکومت نظامی
 اعلام کند. البته خود نمی‌توانم
 این را بگویم که در اقصی‌نقاط
 کشور فرمانداران نظامی را راجع
 به هر امری و در هر صورت از
 من می‌توانند دستور بگیرند و
 این کار را بکنند. ولی

هم حکومت نظامی داشته باشیم
 و هم از آن استفاده نکنیم
 بهتر است حکومت نظامی را لغو
 کنیم. این برخورد را می‌بینی
 که از افسران غیر مسئول
 احتیاجاتی برایتان که خون
 بعضی از جوانان بی‌گناه ریخته
 شود و خود گردانندگان صفحه
 آن عقب نشین‌اند و دستور
 صادر می‌کنند.

لایحه محاکمه وزرا را
 نخست وزیران سابق را به
 طبقه قبی که داده بودم و به
 برنامی دولت بود. روز
 بعد از رای اعتماد مجلسین
 تقدیم مجلس‌های شورای ملی
 و سنا کردم. به محض تصویب
 لایحه، آقایان به دادگاه
 خواهند رفت. اما اشخاصی که
 به جرم اشتباه و جرم‌های

کام و بهای وقت موضوع حادی می شود. اما در دستور مسی کیردن . که همیشه همانطوری که الا گفت مبتنی بر این اصل بود داکترش را مریقت را بداند که به خون ریزی منجر شود . دکتر بختیار درباره ی حملی گروهی از نظامیان دروزن جمعه به عده ای از مردم در پیچ شیران گفت :

متاسفانه ما اطلاع داریم که یک عده از این که مسلح هستند ناراحت ساخت ایران دارند ، از خارج همدرون ، مسلسل های کلاشینکوف و ارد می کنند ، که البته مردم های مویل تک کنترل ش مشکل است .

بختیار در پاسخ ستوالی در باره ی خود اختیارات خود در مورد این گفت :

امپان میهم کمترین دولتی این قدر اثرش را در اختیار داشته است . سران اثرش نیز گفته اند که کاملاً در اختیار دولت هستند .

دکتر بختیار در مورد وودو آیت الله خمینی و بسته شدن فروگاه ها اظهار داشت :

علاوه بر نقص های فنی که مادی فروگاه مهرآباد داشتیم و هنوز هم داریم ، انشالله همین روزها برطرف می شود . همانطوری که در نامه ای که حضور آیت الله خمینی در نامه ای به این است .

سید بطریق ماضی پنهانان حکومت نظامی دستگیر شد . بزودی به وضع آنها رسیدگی می شود .

این دکتر بختیار ستوال شد : و یا خبر شدیم که چند روزنامه گرام طبق ماده پنج خود محتفای این قطع شده اند . براینماید این گروه به چه علت بازداشت شده اند ؟ نخست وزیر جواب داد : بایاد بهما بگویم که بعضی از این روزنامه ها صاحب امتیاز و سرپرست مسئول ندارند .

فریادی اعتراضی داشته باشد فرد مشخصی طرف او نخواهد بود .

این یارخود ایرانیان است که حسن و پستی را غیر-ملی‌شان اجازه ندهد که وقتی از خارج اسلحه وارد می‌شود و کسی اطلاع دارد به مسئولین امر خبر دهد.

بختیار در پاسخ این سؤال که دولت سرنامه‌ای برای مقابله با این سلاح ها دارد گفت: دولت آمیزداری است. این-تشیقات فرجه زویرت بخوابد آنچه راند این راه میسر است خواهد کرد. ولی البته بعضی

اکنون این افرادی که توقیف شده‌اند و تعداد بسیار کمی هم هستند، مطمئن‌شان که برای اقتصاد و تحریک بوده است. اینها جراثیمی‌های مطبوعاتی داشتند. کما این که توقیفشان طولانی نباشد.

برای رد و رویشان باید روی یک برنامه‌ی صحیح‌اند و مسئولیت پلیس و عوامل‌ها کاملاً روشن باشد. چون از که بنده اشعار می‌کنم که در ایران حضرت آیت‌الله خمینی ترس‌داران نخواهد کرد.

اطلاعیه اعلام مواضع سازمان مجاهدین خلق ایران در برابر
جریان اپورتونیستی (انحرافی) چپ‌نما

۷ - سازمان مجاهدین خلق ایران
سازمانی است با ایدئولوژی اسلامی مبتدیه
به مبارزه کشی که در سال ۱۳۴۴ میلادی
محمد خدیفناز، سعید حسین و اصغر
بیض‌زادگان بنیان‌گذاری شده و مجاهدین
آدامه‌مذکر راه آن‌ها هستند.

۲ - جریان اخیر (تغییر دادن ایدئولوژی سازمان) یک جریان اپورتونیستی (انحرافی) جهتناست که سرمداران آن به سازمان مجاهدین خلق ایران و در نتیجه بهجیش خیانته کرده اند.

۳ - این جریان اپورتونیستی چیست؟
 چگونه تغییری در تضاد اصلی ما ایجاد
 ننموده دشمن اصلی ما رژیم و حامیان
 امپریالیست آن می باشد.

۴ - این جریان اپورتونیستی جنبشما بهیچوجه حق استفاده از نام مجاهدین ، را ندارد و ادامه استفاده از آن متزلزله استعرا حیانت است . نام «مجاهدین» متعلق به سازمان مجاهدین خلق ایران است که یابستنی بدون هیچگونه تغییر با همان آرم و آیه وسال تأسیس مورد استفاده قرار میگیرد .

۵- هیچ جریان یا عنصر مسلمان
نیایستی باین اورتونیستها ارتباط و همکاری
داشته باشد هرگونه ارتباط و همکاری
سازشکاری محسوب می شود

۶ - ما با این جریان اپورتونیستی
چشمه مبارزه می کنیم تا به خط صحیح
بازگشته یا منزوی گردد - مبارزه با یک
مبارزه سیاسی با شیوه های افشاگرانه است

۱۲ - ایدئولوژیک ما اسلام مبنی جهان‌بینی توحیدی است که جامعه را شیوه‌های انقلابی باسست محو کاملاً استیلا، اقتدار، نظام تهر، قیاس

هادیات می کند و لذا در هوشربای تاریخ
اساسا متکی به محرومین و بالذات قریه
نیروها و طبقات اجتماعی (مستضعفین)
بناشد بنابراین مجاهد خلق دیرپو توکل
۸- ما به تمام نیرو هائی که علیه
ارتجاع ، امپریالیسم و استثمار مبارزه می

کند احترام می‌گذارم و از دستاوردهای علمی و تجارب انقلابی آنها استفاده می‌کنیم.

۹- برادران مجاهد ما در داخل‌زدان‌ها با نیاستی ما این ابرویختنیها را بهیچ وجه از دست ندهیم. حداقل، ایلمه منعی باشد.

بتی رفتہ، اما بت پرستان هنوز هستند
(بقیہ از صفحہ ۴)

[illegible]

ولی تصور کنید که در گشتی طوفانزدها هستیم که یکطرف آن سوراخ شده است بنابر این ما باید سعی کنیم جلو نفوذ آب در سوراخ گشتی را بگیریم نه اینکه اجازه بدهیم که قسمت های دیگر گشتی هم سوراخ بشوند. مسعود رجوی در آخرین قسمت سخنرانی اش به مقصد بود مبارزه اشاره کرد و گفت هربارزه ای منتهی مقصد است و اصولاً خصلت انسان در مبارزه است.

آقای بختیار! قانون برای مردم است

(بقیه از صفحه اول)

اسیر ساختن قانون اساسی، و پایه بختن حکومت نظامی، برای سرکوبی اراده عمومی ملت، بیامیزیدن خلی را به خاک و خون می کشند یگان برافروخته خطرناکی دست میزنند. اراده ملت در غلظت است که با

استبداد و خواستاری حکومت حق و آزادی و عدل اسلامی است.

تاریخ نشان میدهد که هر وقت زمامداران این اقطار عمومی فاصله گرفته و خودکامگی، استبداد رایشه کرده اند، فاجعه پیش می آید. فاجعه ای که نهایت بساط

فردنروائی آنها یکله موجزیند. ملتی را به مخاطره میاندازد گاه دیده شده است که دولت ها با بی اعتنائی بی فکر عمومی و بی اهتمامی به مشتهای مردم را تبدیل به جنس نموده اند. امپراتور میل فاجعه مارخی مرکز د جامعه ما رخ ندهد.

بختیار رافقہ در صورت استعفا می پذیرم

حضرت آیت الله علی خمینی
راہ خود را انتخاب نموده
باعتای الهی بمقصد خواهد
رسید، آنتھائیکہ با افکار

سرمایه و محصولات مردم
رویاورثی مینمایند نقطه هیچ
موفقیتی نصیبشان نمی شود
بلکه سبیل خروشان افکار
عقله، آزاد استوار است؛
مردان باهال این شرح است:

صورتی کنار میزند.
و ادبیاتی عظیم و بیمانند
شنبه نیز تائیدی بر کمال
خواستارهای جامعه ما به
ارشاد امرای دینی و روحانیت
میباشد که طبیعت ترین شکل
پیشرفت و

حضرات حجج اسلام تهران و
سایر سرمستاهای امامتدراکاته:
آنچه ذکر شده است که شایون
فخانی را با یاسمت نخواستوری
من می یزیرم نخواست است ، بلکه
تا اسقفان دهر او را نتمسی
و بعد از آن نتمسی

۶۸ خرداد ۹۹
۶۹ خرداد ۹۹
۷۰ خرداد ۹۹

★ تقویت کمونیست‌ها

کیانی - براه انداختن تظاهرات متعدد و دادن شعارهای بی هدف ، باعث تقویت پایگاه کمونیست‌ها می‌شود .

★ هنوز دستوری صادر نشده

مشجری - بانک ملی از طریق آکبی در روزنامه‌ها اعلام کرده است ، کلیه شعبات این بانک حواله ارز برای دانشجویان خارج از کشور قبول می‌کنند . ولی هنگامیکه به شعبات این بانک مراجعه می‌کنیم ، متصدیان مسمی گویند در این باره هنوز دستوری از بالا صادر نشده است .

★ ملت سازش نمی‌کند

حمید رضا - بطور مردم ایران می‌توانند یادولتی که دستش به خون جوانان آلوده شده سازش کنند ؟ مردم شهید ندانند تا دولت غیر قانونی دیگری جای دولت های قبلی را بگیرد و در خاموش کردن صداهای حق طلبانه بکوشد .

★ امکان وقوع کودتا را بررسی کنید

حسی ص - باتوجه به اینکه این روزها مطبوعات در باره کودتا می‌نویسند ، اگر ممکن است امکان وقوع آنرا از دید مفسران روزنامه مورد بررسی بیشتری قرار دهید و برای اطلاع همگان به چاپ برسانید .

★ با نهضت اسلامی همگام باشید

ملی - آزادی مطبوعات در کرب شهرداری نهضت اسلامی است پس در این نهضت تفرقه نیندازید و با آن همگام باشید .

★ محکوم می‌کنم

مینا - روزنامه آیتگان را به خاطر چاپ حرفهای مردم تائید و آهائی را که محل آزادی مطبوعات می‌شوند محکوم می‌کنم .

★ عوامل ارتجاع

فروغ - اکنون می‌بینیم آزادی و امنیتان را عوامل ارتجاع به خطر انداخته‌اند و این چیزی نیست که آیتالله خمینی خواستار آن باشد .

★ مرند اینقدر جمعیت ندارد

لاجوردی - دبیر تاریخ و جغرافیا - می‌دانم که شهر مرند بیشتر از ۲۰۰۰۰ نفر جمعیت ندارد ، در حالی که در خبر روزنامه آیتگان آمده‌بود که در این شهر ۳۰۰۰۰۰ نفر را می‌بمانی کردند .

★ تخم دو زرده مرغ انقلاب

تشکری - بازنشسته آموزش و پرورش - از صدقه سر دولت‌ها گذشت برای تأمین زندگیم را ننده تاکسی شده‌ام ، و به علت بی‌بزمینی یکماهه‌است که بیکارم ، در حالی که طبق صورتی که یکی از کارمندان شرکت نفت نشانم داد ، هرکارمند این شرکت مقداری نفت و بنزین - سه هفته سهمیه دارد . آیا حاصل تمام این - شهید شدنی این بود که مرغ انقلاب برای عده معدودی تخم دو زرده بگذارد ؟

★ بزودی تمام خواهد شد

ابراهیمی - با دود فراوان و با قلی آکنده از شق به آزادی ، در شما رهسروان راستین صومرا سیرافیل ها ، شقی ها ، فرخی یزدی‌ها ، محمد سمدی ها ، کریم‌پورشراری ها و گلرخی ها و تیریک می‌گویم . از این که عدهای مانع آزادی بیانان شده‌اند ناراحت‌شدم . این اقدامات را نفاذت بعد از سالها مرض‌احتقاق می‌دانم که به زودی تمام خواهد شد .

★ علت دلسوزی قذافی چیست ؟

خان حیدری - گویا سرهنگ قذافی می‌خواهد برای انقلاب ایران بنای یادبود بسازد . می‌خواستم بدانم علت دلسوزی و بزرگواری جناب سرهنگ برای ایران چیست ؟

★ سخت در اشتباهند

فهمیده - زمانی حزب توده مصدق راست نشاند امیرالیهایی را نامید ، در حالی که ثابت شد اینطور نبوده است . حالا هم عدهای بختیار را حاکم منافع امیرالیهایی اعلام می‌کنند . که به عقیده من این‌عده سخت در اشتباه‌اند .

★ تکلیف ما چیست ؟

م - بشیر - بمب بنزین داینا برادر آتش سوزی از کار افتاده است ، نفت فروشی‌هایان کاخ هم گرانفروشی می‌کند . تکلیف ساکنین خیابان کاخ و شاهرضا چیست ؟

★ بلندگو نباشید

سعیدپور - بهتر است در موقعیت حساس کنونی طریقات بلندگو می‌گروه های چپ و راستی ... نباشید . سعی کنید جنبه ارشادی خود را قوی‌تر نمایید .

★ بزور شرکت کردیم

زهر ا - از لویزان - بزور از ما خواست‌اند که در تظاهرات بنفع قانون اساسی شرکت‌کنیم .

★ اینها میهن‌پرستند ؟

خسروی - در آیتگان ۶ بهمن از تظاهر کنندگان طرفدار قانون اساسی با عنوان «میهن پرستان طرفدار قانون اساسی» یاد کرده‌اید . آیا مردمی که در تظاهرات چند میلیونی شرکت می‌کنند میهن‌پرست‌نیستند ؟

★ اجحاف می‌کنم

برویز - شرکت عامل پخش گازوئیل کاویانی‌نژاد که بزرگترین عامل پخش گازوئیل است به مردم اجحاف می‌کند . یک ماه است حواله گازوئیل دارم اما این شرکت از تحویل آن خودداری می‌کند .

★ مجبورم تجدیدنظر کنم

مهدی - ج - تاکنون طرفدار جبهه ملی بودم اما حالا مجبورم در عقیده‌ام تجدیدنظر کنم ، زیرا جبهه ملی برای کسب شهرت شروع به میخ‌مسرایی کرده است .

★ چرا روشن نمی‌شود ؟

سوق - چرا وضع کسانی که در ساعات منع عبور مرور دستگیر شده‌اند روشن نمی‌شود ؟

حرفهای شما در این ستون

سانسور نمیشود. همانطور که مطالب دیگر در صفحات دیگر. به همین جهت این حق را برای خود محفوظ می‌داریم که اعلام کنیم مطالب این ستون صرفاً نظر خوانندگانی است که با ما تماس می‌گیرند . تاکید می‌کنیم که کمال یقت را بکار خواهیم برد که این ستون محل برخورد عقاید مغرضانه و احتمالا امانت‌آمیز به هیچ شخصی یا گروه اجتماعی نشود

★ بدست همه برسانید

خانم افخمی - آیتگان سرتترسی دارد و موافق و مخالف را می‌نویسد ، روزنامه‌تانرا بیشتر چاپ کنید که به دست همه برسد .

★ بیماران در خارج مانده‌اند

خانم کلانتری - از اعتصابیون هواپیمائی ملی خواهش می‌کنم به اعتصاب خود پایان دهند تا بیماران ایرانی در خارج کشور بتوانند به کشور بازگردند .

★ ۳۰۰۰ ریال می‌گیرند

مریم - س - پزشکان مرکز پزشکی ایران، بی‌توجه به نهضت مردم ، تا ۳۰۰۰ ریال ویزیت بگیرند ، بیماران را که دفترچه بیمه دارند نمی‌پذیرند .

★ دولت باقش قانون

تجربیدی - نخست وزیر گفت : شامقانون اساسی را نقض کرده است . با توجه به انتصاب ایشان به نخست وزیری از سوی شاه نتیجه می‌گیریم که دولت ایشان هم ناقض قانون اساسی است .

★ رابطه حزب با سیا

مهدویان - آیا چاپ خبر مربوط به اعلام موجودیت حزب کارگران سوسیالیست و آخرین قسمت از گزارش میابودن سیا جهان جای‌امنی نیست؟ در آیتگان ۲ بهمن اتفاق است ؟ در ترجمه مذکور فاش شده است که سیا قسمتی از هزینه انتشار مجله دان - کاتره را تأمین می‌کند و این همان مجله‌ایست که بعضی از کسانی که می‌خواهند حزب کارگران سوسیالیست ایران را بنا نهند مدتها با آن همکاری داشته‌اند.

★ معنی آزادی عقیده

آزماگان ، دانشجو - آیتالله طالقانی را می‌بمانی طرفداران قانون اساسی و سوسیال دموکراسی را ضد مردمی خوانده است . به این ترتیب معنی احترام به آزادی عقیده و بیان را فهمیدیم .

★ شاه ت قانون اساسی

یکفغانه‌دار - نه طرفدار شاه هستم و نه طرفدار هیچیک از اعضای خاندان پهلوی ، اما طرفدار قانون اساسی هستم .

★ در تظاهرات شرکت می‌کنم

فیروز - می‌خواستم به آیتالله طالقانی بگویم : از خانواده‌ای ارتشی نیستم اما در تظاهرات به نفع قانون اساسی حتماً با اتفاق تمام اعضای خانواده‌ام شرکت کرده و خواهم کرد .

★ نگار سنگ

خانم احمدی - در تظاهرات به نفع قانون اساسی شرکت کردم و دیدم که خانمهای شرکت کننده در تظاهرات پایتکه سنگ نثارشان می‌شد ، به تظاهرات خود ادامه می‌دادم.

★ یک توصیه

زندان - بهمداداران اجرای قانون اساسی توصیه می‌کنم خواستار محاکمه کسانی شوند که قانون اساسی را زیر پا گذاشته‌اند .

★ مکر ارتشی‌ها حق ندارند ؟

سجادی - کیرم که خانواده های ارتشی در تظاهرات به نفع قانون اساسی شرکت کرده باشند ، از آیتالله طالقانی می‌پرسم مکرارتشی‌ها چنین حق ندارند ؟

★ یک سؤال

دانشجویی هستم که پس از ۷ سال تحصیل در خارج به ایران برگشتم . از آقای بختیار و طرفداران قانون اساسی یک سؤال دارم ، آیا تظاهرات این گروه به نفع همان قانون اساسی است که دکتر مصدق و خسرو روزبه و خسرو گلرخی را محاکمه کرد ؟

★ استنباط مستشاران مفت خور

یک افسر ارتش - مقاله مربوط به گزارش وضع ارتش ایران که در شماره ۲۲۶۹ آیتگان به چاپ رسید از نوع استنباطات غلط مستشاران مفت‌خور آمریکائی است .

★ چیران کم کاری

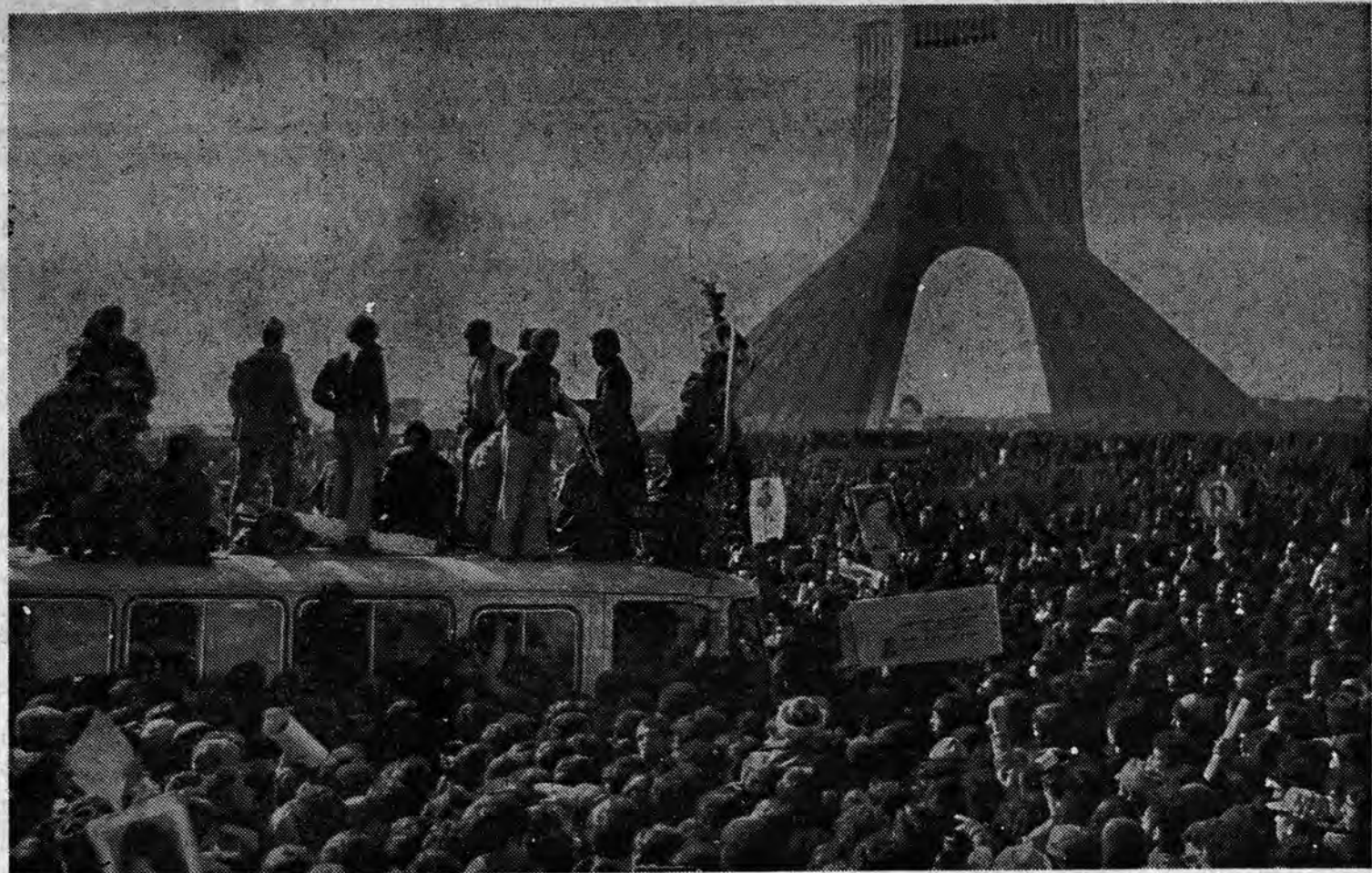
حقکو - آن گروه از نمایندگان مجلس که استعفا نداده‌اند می‌خواهند کم کاری می‌کنند در جبران کنند.

★ طرد طرفداران قانون اساسی

یکی از کارکنان هتل هیلتون نماینده سابق کارکنان این هتل وعده معدودی دیگر که در تظاهرات پشتیبانی از قانون اساسی به نمایندگی از سوی کارکنان هیلتون شرکت کرده‌اند جزو ما نیستند و این افراد از میان ما طرد شده‌اند.

★ از مطالب روزنامه نترسید

قاسمی - از قول من به گروهی که روزاول بهمن مقابل روزنامه‌تان گرد آمدند ، بنویسید مطبوعات آزادی خود را بدست آورده‌اند و باید حرف های همه مردم را چاپ کنند و این گروه نباید این ترس را داشته باشند که مطالب روزنامه به خبرنگاران تمام میشود .

يك جمعه ديگر خونين شد

★ پیام آیتالله نوری

در ضمن ، آیتالله نوری پیامی در جریان درگیری های پنجشنبه برای تظاهرکنندگان فرستاد. در این پیام آمده است :

جوانان عزیز ، مسلمانان فیروز و مجاهد ، فرزندان پرومند ، سلام بر شما . ما اکنون پیایی گروه هایی از دوستان شما از مقابل دانشگاه آمده با خبر میدهند که حال رژیم باردیگر به کشتار و حمله دست زده‌اند و جمعی را مجروح و مقتول ساختند . از آنجاکه اجتماعات کوچک و محدود همواره آسیب‌پذیرتر است از شما تقاضا دارم خود را در معرض حمله و تجاوز تنگ بدست های استبداد قرار ندهید و فلان متفرق شوید ، ولی در اجتماعات بزرگی و اعلام شده و خواهد شد شرکت فرمایید و مظلومیت های امروز خود را در اجتماع عظیم مانند فردا متنگس نمایانید . و نیز موکدا توصیه می‌کنم کشته‌ها را تا حد امکان شناسائی نماییند و مرجوحین را به بیمارستان سوم شیمان و یا به بیمارستان ها و اطباء که به تهدید و مسئولیت اخلاقی و دینی مروجند برسانید . همه ما ملجلی با نظم و آرامش در انتظار ورود حضرت آیتالله العظمی خمینی هستیم . بازوی شما توانا و نیروی عظیم اسلامی شما مستدام باد با عنایت الهی پیروزی با ملت ما است .

تظاهرات روز جمعه تهران ، به دنبال اعلامیه فرمانداری نظامی که نومی اخلاص بود ، به خشونت گرایید . هزاران نفر از مردم تهران و شهرستانهایی که برای استقبال از آیتالله خمینی آمده بودند و به تویق افتادن سکر ایشان را باور نداشتند ، طبق برنامه اعلام شده ، در مسیر عبور از فرودگاه تا بهشت زهرا منتظر بودند . ماموران انتظامی که می‌گویند آنها را متفرق کنند ، پس از مدتها ، باردیگر لوله‌ی مسلسل‌هایشان را به سوی مردم نشانه رفتند .

در بهشت زهرا ، هزاران تن از مردم تهران بدون دخالت نظامیان راهپیمائی کردند و بهام آیتالله العظمی خمینی مبنی بر بتویق افتادن بازگشت ایشان به ایران ، برای مردم خوانده شد .

مجروحان به خون نیازمندند

رادیو ایران دیروز ساعت ۲٫۵ بعد ازظهر پیام آیتالله طالقانی را به بیان شرح پخش کرد : نجون از بیمارستان ها و مراکز انتقال خون کشور بخصوص تهران اطلاع می‌دهند ، هر لحظه در تهدید کمبود گروه های مختلف خون قرار دارند ، شایسته است همه برادران و خواهران مسلمان برای تأمین و ذخیره‌خون کافی در این روز های حساس به مراکز انتقال خون مراجعه کنند.

سالوادر آلنده وطنی !!

باشند قبل از هرکار پایه ناخالصی عیان را در وجودش کتمان نکند و راهنمای سربزگی و کجی رهروان انقلاب نباشد.

تدبیر نیست که استدلال این دولت هم در باره دستگیری دوستان مطبوعاتی ما و بالاتر از آن ، رهاساختن ، عاملان استبداد ، در قتل عام مردم و اعمال ضد ملی دیگر همان است که باحال بود ، به‌زعم آنها ، ایثار ، اخلاق ، خرابکار ، آشوبگر ، فرصت‌طلب ، مستند که خونشان را باید ریخت و نفسشان را باید برسیه حبس کرد ، این مارکها سالیان دراز است که از سوی دست نشانگان جباران ، در این‌مزن و بومیرای پخاکو خون کشیدن پریشانی خواستار آزادی آزادی زده میشوند و عیجا که آقای بختیار نخست‌وزیر مارکزن امروز ، تا دیروز خود در ریف همین مارک خورده‌ها بود و بهمین خاطر بر دولت های گذشته لعن و نفرین میفرستاد و می فرستد . آقای بختیار ، اگر دیروز ، بر شما و همکاران آن روزی شما اخلاقی اطلاع میدشو بدلتوش بودید به اینکه ملت آترا باور ندارد ، امروز هم محقه مهر بدان مهرنوشان هست که بود . تا ساف انگیز است که شما با آنهمه مرم ، منم زدن و رجن خوانی‌های قهرمانی ، ناگهان در فاصله زمانی کمتر از چند هفته و در مراحل قمرمانی ، بقول خود ، «عرضه خدمت» این چنین در صاف غاصبان حقوق ملت قرار گرفته‌اید . بین شما و آن گروه از وازدهای اجتماع که جوهر منطق از بافت اندیشه‌هایشان گرفته شده و مغزشان از غرط عقولت جزئی آزادی انسانها را در جهت منافقانامشروعشان ترک نمی‌کنند چیست ؟ استدلال آنها استدلال شماسست و اعمال شما همان است که آنها طی سالیان سال حکومت سیاه خفقان بر ملت روا داشتند . یا این تفاوت که آنها بدست کم داعیه آزادی خواهی نداشتند و برکوس و کرنا شمارملت خواهی نمی‌گرفتند ؟

آیا این شما نبودید که بخاطر پایان اعتصاب مطبوعات دست به دامان سندیگه زدید و در جلسه دوساعته‌ای که داشتیم ، دست از دست استبداد شکسته خود را بعنوان وثیقه عرضه کردید که در این طرف میز همان‌باشید که در آن طرف میز بودید ، آیا ، از رژیم جبارو خونخوار بنوشه‌دشمنی یاد نگرفتید و در دم آن داسخن درآیدید ، راستی حالا هم این کمان را دارید کسر ایران به‌عکس نمایی بی‌پولونه ، رفت و سالوادر آلنده آمده !

(بقیه از صفحه اول)
ملاهو بر نظامیان ، تعدادی از جماعتیستان با میله آهنی و سنگ مردم را مجروح کردند و یک اتومبیل را که مکن آیتالله خمینی را به شیشه آن چسبانده شده بود با جوبوب میله آهنی خرد کردند .

در تقاطع خیابان کاخ - شاهرضا در ساختمان روبروی وزارت اطلاعات عده‌ای از سربازان کین کرده بودند و از داخل ساختمان پسوی مردم تیراندازی می‌کردند . هنگام عصر در میدان مجسمه ، جمعیتی متجاوز از ۳۰۰ هزار نفر با دادن شعار و آیه تو بختیار ، اگر خمینی نیاده اجتماع کردند . این عده نخست با دادن شعار ما بشما گل دادیم شما با گلوه ، در کمال آرامش پسوی سربازان رفتند . هر این هنگام ماشین مخصوص آیتاخی پسوی جمعیت حرکت کرد اما مردم با سنگ به آن حمله بردند و راننده مجبور شد سرعت از میدان خارج شود . آنگاه ماموران گارد شهرانی بیاری ماموران نظامی شتافتند و با باتوم و گاز اشک‌آور مردم را متفرق کردند اما لحظهای بعد از سوی عده‌ای که در پشت بام ساختمانی در ضلع شرقی میدان گرد آمده بودند پسوی آنان سنگ پرتاب شد و ماموران گارد شهرانی نیز باربار مسلسل به آنان پاسخ‌دادند اما سرانجام با چار شدن میدان را ترک کنند . پس از این حادثه مسردم دوباره پسوی سربازان رفتند اما اینبار سربازان شلیک نکردند و پس از مدتی گفتگو با مردم سوار بر کامیون ها شدند و میدان را ترک گفتند . جمعیت آنگاه پسوی دانشگاه برآه افتاد . سربازانی که دانشگاه را در محاصره داشتند ، نخست با پرتاب گاز اشک‌آور و شلیک تیر های هوایی کوشیدند آنان را متفرق سازند اما مردم که بی‌اعتنا پیش می‌رفتند سربازان را متقاعد ساختند که خیابان شاهرضا را ترک گویند .

به گفته بسیاری از شاهدان مبنی در تظاهرات روز جمعه تعداد کشته شدگان بسیار بیشتر از ۹ تن بوده است . مقام های رسمی ، ابتدا بجای ماندن کشته را از تظاهرات روزجمعه ، انکار می‌کردند اما بعد ، تعداد کشته شدگان را ۹ نفر اعلام کردند .

گروهی از مردم برای دادن خون به بیمارستان مراجعه کرده بودند و مقدار زیادی بنزین و نفت برای آمبولانس ها و نیز دارو ، پتو و وسائل مورد احتیاج بیماران را همراه

محمد علی سفری

جنش های مقاوم ملی که ستون اصلی آن را نسل جوان تشکیل داده «استبداد» را با همه تجربه‌اش در مین ما ، دچار سرکجه کرده‌است وقتی استبداد از حلقه‌های پخش شده شناخته شده چشم می‌پوشد و یا اگر از دست‌بهرمان و اخورده ملی ، میزند ، ناگهان مدعی قهرمانی دیروزی هم ماسک از چهره برمی‌دارد و کشتار «جکمه‌پوشان» را تکرار می‌کند . تصور این بود که با سقوط دولت نظامی ، استبداد در حال احتضار ، به جراحات بیست و پنجاله خود برپیکر ملت توجه دارد و بخاطر خویش ، دست کم ، به حالیکه سعی دارد بر جنازه آرزوهای به‌قتل رسیده و از دست رفته خود نماز آموزش بخواند ، نادرحد اثار اعمال آن میزان که در مسیر مبارزات بی‌امان ملت عامل تشبیه خشمها نشود دست از «امیال» بردارد .

اما استبداد ، یک بار دیگر تجربه محکوبه شکست خود را تکرار کرد و باجی‌های دیرین ، این بار پرده‌ای از نمایش کینه را با اجرای جدید به تجربه داشت غافل از اینکه نسل تازه نفس در جامعه ماست در کار انداز سازندگی آینده‌ایست که ملی‌نما هم با همه آموزش‌های «بی‌اختیار» میشود و تجربه در حال اکتساب استبداد را عجولانه به صورت تلاشی ناموفق درمی‌آورد .

شاید دو هفته پیش ، برای گروهی از مردم و نه همه آنها ، ماهیت دولت بختیار روشن نبود و این «طعنه» که بگذارد کارش را بگیرد و قصاص قبل از جنایت تکبیر خیرباد داشت ، اما امروز بی‌کمان برکمی پوشیده نمائ که از رهکر این دولت ، ملت را قصد نشان دادن راهی بهجانی نیست و در حالیکه او بعنوان نخست‌وزیر بر مزار «محمد مصدق» سر تعظیم فرود می‌آورد ، در برابر انشگاه رکیار مسلسل ، مجاهدان راه حق و حقیقت را چون برگ درخت بر زمین میریزد ، و در شهرستانها روش نژخیمان دوباره خود را نشان میدهد .

بختیار در برابر این پرسش چپ‌ساخته دارد ، آیا آن برات در اوست که از محقق منوع سخن‌گوید و نقش حقیقی خویش را بر ملا کند . مسلما ، نه ، چون اگر اعتقادی به حقیقت داشته